

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Jany Hullovej, v právnej veci žalobcu: **P. H. L., so sídlom A.**, zastúpeného advokátskou kanceláriou Š. & P. s. r. o., E., proti žalovanému: **B. T., a. s. ., so sídlom B.**, IČO: X., zastúpenému S. – L., s. r. o., D., o zaplatenie **9 432 475,56 eur** s príslušenstvom, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2014, č. k. 2Cob/105/2013-1732 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 7. novembra 2011, č. k. 29Cb/68/2003-1208, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I z 9. januára 2012, č. k. 26Cb/68/2003-1295, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a** .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania 57 888,40 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I, rozsudkom č. k. 29Cb/68/2003-1208 zo 7. novembra 2011 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 432 475,56 eur s úrokom z omeškania vo výške 15% ročne zo sumy 2 391 217,24 eur od 30. 01. 2001 do zaplattenia, zo sumy 1 897 757,06 eur od 25. 01. 2002 do zaplattenia, zo sumy 2 636 968,56 eur od 23. 01. 2003 do zaplattenia, zo sumy 1 695 717,82 eur od 22. . 01. . 2004 do zaplattenia, zo sumy 19 384,04 eur od 17. 10. 2002 do 11. 12. 2002, zo sumy 46 526,89 eur od 17. 10. 2002 do zaplattenia, zo sumy 1 723 064,53 eur od 19. 11. 2002 do 20. 11. 2002, zo sumy 379 344,88 eur od 21. 11. 2002 do 19. 01. 2003, zo sumy 222 702,62 eur od 20. 01. 2003 do zaplattenia, zo sumy 183 866,76 eur od 17. 12. 2002 do zaplattenia, zo sumy 357 718,58 eur od 22. 01. 2003 do zaplattenia, v lehote do 3 dní odo dna právoplatnosti rozsudku a nahradiť mu trovy konania vo výške 644 825,32 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. .

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca je vlastníkom zariadenia na kogenerovanú (kombinovanú) výrobu elektriny a tepla, v ktorom spaľovaním zemného plynu súčasne vyrába elektrinu aj teplo. Táto prevádzka sa nachádza na M. ul. v B. v susedstve výrobných zariadení žalovaného. Výrobné zariadenia žalobcu sú pripojené do rozvodnej sústavy tepelných zariadení C., ktorú vlastní a dispečersky riadi žalovaný.

Žalovaný okrem iného vyrába elektrinu a teplo, vykupuje teplo a rozvádza elektrinu a teplo. Žalovaný vo svojich zariadeniach na T. vyrába teplo na vykurovanie a iné použitie a zároveň vlastní a prevádzkuje rozvodnú sústavu tepelných zariadení C., prostredníctvom ktorej dodáva teplo svojim odberateľom.

Žalobca ako predávajúci uzavrel 10. 11. 1999 so Z., š. p., ako kupujúcim kúpnu zmluvu podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len Zmluva). Zmluva nadobudla účinnosť 27. novembra 1999, čo je v súlade s čl. 8 bod 8.1. Podľa čl. 1 bod 1 Zmluvy jej predmetom je predaj a nákup, resp. dodávka a odber tepla za podmienok dohodnutých v tejto Zmluve.

Na základe privatizačného projektu reg. č. 2263 podniku Z., š. p., privatizačného rozhodnutia vlády SR 6. 569/2001 z 20. 06. 2001 a nasledujúceho rozhodnutia MH SR č.

96/2001 z 15. 10. 2001 došlo k zrušeniu Z., š. p., bez likvidácie a následne rozhodnutím FNM SR vznikli tri akciové spoločnosti vrátane žalovaného.

Zakladateľská listina žalovaného z 15. 10. 2001 a privatizačný projekt Z., š. p., reg. č. 2263 neobsahujú výslovne zmienku o právnom nástupníctve žalovaného vo vzťahu k právam a záväzkom zo Zmluvy, avšak konkrétne z bodu 0.2, ako aj zo zakladateľskej listiny žalovaného súd zistil, že na žalovaného zo Z., š. p., prešiel ako privatizovaný majetok T. zariadenia Z., š. p. Na žalovaného prešla tá časť majetku Z., š. p., ktorá slúži na výrobu, výkup a rozvod tepla v B.. Zo zoznamu nehnuteľností uvedených v privatizačnom projekte, výpisu listu vlastníctva č. X. vydanom Katastrom nehnuteľností pre Katastrálne územie N. a geometrického plánu predloženého žalobcom vyplýva, že rozvody, prostredníctvom ktorých je žalobca schopný dodávať teplo, ktoré vyrobí, ústia do rozvodov žalovaného. Z týchto skutočností vyplýva, že privatizovaný majetok, s ktorým sú spojené práva a záväzky zo Zmluvy nadobudol v rámci privatizácie Z., š. p., do vlastníctva len žalovaný.

Dňa 31. 01. 2002 bol uzavretý Dodatok č. 1 k Zápisnici o odovzdaní a prevzatí vecí zahrnutých do privatizovaného majetku podniku Z. spísanej 15. 10. 2001 v zmysle § 19, § 20 a § 21 zák. č. 92/1991 Zb. (ďalej už len Dodatok č. 1 k zápisnici). Podľa Dodatku č. 1 k zápisnici prechod práv, povinností a záväzkov i neznámych, viažucich sa k Zmluve prechádza na nástupnícku obchodnú spoločnosť B. T., a. s. Počnúc dňom 01. 11. 2001 sa práva a záväzky z vyššie vymenovanej Zmluvy vzťahujú výlučne na žalovaného.

V čl. 1 bod 1.2 Zmluvy, zmluvné strany sa zaviazali podrobnejšie upraviť ich práva a povinnosti súvisiace splnením Zmluvy v 25-ročnej Dlhodobej zmluve o dodávke a odbere tepla (ďalej už len dlhodobá zmluva), ktorá by mala nahradiť túto Zmluvu. Zmluvné strany sa zaviazali podpísať takúto dlhodobú zmluvu do 31. 03. 2000, najneskôr však do dňa podpisu zmluvy o zvýšení základného imania žalobcu strategickým investorom. Medzi stranami bolo nesporné, že do dnešného dňa nedošlo k uzavretiu dlhodobej zmluvy a ani k zvýšeniu základného imania žalobcu strategickým investorom. Žalovaný opakovane vypovedal Zmluvu, a to podľa § 582 Občianskeho zákonníka, ako zmluvu uzavretú na dobu určitú.

Medzi žalobcom a žalovaným napriek viacerým pokusom nebola uzavretá ročná zmluva ani na jeden rok. Žalobca bez ohľadu na túto skutočnosť žalovanému nepretržite dodával a žalovaný odoberal od žalobcu teplo od uzavretia Zmluvy, a teda len na základe tejto Zmluvy.

V roku 2000 žalovaný odobral od žalobcu teplo v objeme 1.681,373 TJ a zaplatil zaň cenu podľa Zmluvy vo výške 154 Sk/GJ zníženú na 153,64 z dôvodu limitujúcej cenovej regulácie Okresného úradu Bratislava III. (ďalej už len OU BA III.) žalovaný ju akceptoval a riadne platil žalobcovi v tomto roku takto určenú cenu. V roku 2001 žalovaný odobral od žalobcu teplo v objeme 1.975,608 TJ a zaplatil zaň cenu podľa Zmluvy vo výške 181 Sk/GJ (čl. 4 bod 4.4 Zmluvy), ktorá bola nižšia ako maximálna regulovaná cena určená OU BA III. vo výške 210 Sk/GJ, ktorú žalobca akceptoval, keďže ide opäť o cenu určenú podľa Zmluvy. V roku 2002 žalovaný odobral od žalobcu teplo v objeme 1.802,084 TJ a mal zaň zaplatiť cenu určenú podľa Zmluvy vo výške 211 Sk/GJ (čl. 4 bod 4.4). Žalovaný takto určenú cenu za odobraté teplo žalobcovi odmietol uhradiť, napriek tomu, že maximálna regulovaná cena určená OU BA III. bola vo výške až 247,41 Sk/GJ. Žalovaný sa bezdôvodne odvolával na cenu z predchádzajúceho roka a platil žalobcovi len 181 Sk/GJ a taktiež z čiastočnými úhradami, ktoré realizoval, dostal sa v rôznom rozsahu do omeškania. .

Predmetom tohto konania je nezaplatená kúpna cena za teplo v zmluvnej výške 211 Sk/GJ, ktorá bola vyfakturovaná nasledujúcimi faktúrami: 2002/086 septembrový odber roku 2002, 2002/095 októbrový odber roku 2002, 2002/110 novembrový odber roku 2002 a 2002/126 decembrový odber roku 2002. Žalovaný bezdôvodne odmietol uhradiť kúpnu cenu za odobraté teplo, určenú podľa Zmluvy roku 2002 napriek tomu, že v predchádzajúcich rokoch, ako aj v rokoch nasledujúcich akceptoval výpočet ceny za teplo podľa rovnakého postupu uvedeného v Zmluve.

V roku 2003 odobral žalovaný od žalobcu teplo v objeme 1.968,008 TJ a zaplatil zaň riadne cenu vo výške 249,30 Sk/GJ, ktorá bola určená Úradom pre reguláciu sieťových odvetví ako cena maximálne prípustná a žalobca túto cenu rešpektuje ako cenu podľa Zmluvy (vid'. čl. 4 bod 4.4 prípad, keď sú strany povinné rešpektovať cenu stanovenú cenovým orgánom, ak je maximálna cena ním stanovená nižšia ako cena výpočtu podľa prvej časti čl.

4. bod 4.4), aj keď cena určená postupom podľa čl. 4 bod 4.4 vychádzala vo výške 250,40 Sk/GJ.

Prvostupňový súd z dospel k záveru, že žalobca žalovanému počas celej platnosti Zmluvy účtoval vždy len cenu v súlade so Zmluvou, a to buď určenú podľa vzorca uvedeného v čl. 4 bod 4.4 a v prípade, ak táto cena je vyššia, ako maximálna regulovaná cena, tak len vo výške tejto maximálnej regulovanej ceny, ktorá je tiež s poukazom na čl. 4 bod 4.4 posledná veta Zmluvy, tak isto cenou určenou podľa Zmluvy. Ďalej uviedol, že žalovaný vo vzťahu k výpočtu ceny tepla nerozporoval nikdy správnosť dosadených údajov do tohto výpočtu, najmä cenu a množstvo zemného plynu a ročné množstvá tepla, ani nenamietal aritmetickú chybu vo výpočte ceny za odobraté teplo.

Vo vzťahu k neodobratému zmluvnému množstvu tepla v roku 2000 v objeme 918.627 TJ si žalobca uplatnil u žalovaného nárok na zaplatenie plnenia podľa čl. 5 bod 5.2 Zmluvy vo výške 72 037 810,70 Sk a to faktúrou č. 2000/103 splatnou 29. 01. 2001. Vo vzťahu ku odobratému zmluvnému množstvu tepla v roku 2001 v objeme 624,392 TJ si žalobca uplatnil poplatok vo výške 57 171 829,10 Sk, a to f. č. 201/009 splatnou 24. 01. 2002. Vo vzťahu k neodobratému zmluvnému množstvu tepla v roku 2002 v objeme 797,916 TJ si žalobca uplatnil poplatok vo výške 79 441 314,90 Sk, a to f. č. 2002/127 splatnou 22. 01. 2003. Vo vzťahu k neodobratému zmluvnému množstvu tepla v roku 2003 v objeme 631,992 TJ si žalobca uplatnil poplatok vo výške 75 217 159,-- Sk, a to f. č. 2003/098 splatnou 21. 01. 2004. Žalovaný odmietol tieto faktúry uhradiť z vyššie menovaných dôvodov.

Prvostupňový súd, pokiaľ ide o výpočet poplatku za neobdobratého množstva tepla, uzavrel, že tento bol v jednotlivých faktúrach vypočítaný správne. Žalovaný nemal námietky k údajom uvedeným v príslušných kalkulačných listoch. Týmto postupom bol vyúčtovaný neodber podľa čl. 5 bod 5.2 Zmluvy v rokoch 2000-2002, teda s výnimkou roku 2003, kedy už platná právna úprava pojmovovo integrovala do ceny tepla aj zložku fixnú a žalobca si uplatňuje za rok 2003 zaplatenia poplatku len vo výške fixnej zložky ceny tepla určenej pre žalobcu Úradom pre reguláciu sieťových odvetví.

O právnom nástupníctve žalovaného k právam a záväzkom zo Zmluvy prvostupňový súd rozhodol s poukazom na § 15 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb., mal nepochybne preukázané, že len žalovaný a nie iný nástupnícky subjekt po Z., š. p., nadobudol vlastnícke právo k privatizovanému majetku, ktorým boli zariadenia bývalého Z., š. p., slúžiace na výrobu, výkup a rozvod tepla v B.. Len prostredníctvom týchto T. zariadení mohol žalobca dodávať teplo podľa Zmluvy žalovanému a len žalovaný a nie iný nástupnícky subjekt môže prostredníctvom týchto zariadení odoberať od žalobcu teplo. Vlastníctvo tohto privatizačného majetku určuje žalovaného za subjekt práv a povinností vyplývajúcich zo Zmluvy, a to odo dňa jeho vzniku, t. j. 01. 11. 2001.

Vykonaným dokazovaním mal ďalej súd za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá platná kúpna zmluva podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, podľa ktorej žalobca postavenie predávajúceho a žalovaný kupujúceho. Teplo je prírodná sila, ktorá v danom prípade slúži daným ľudským potrebám a je technicky ovládateľná. Predmet plnenia v Zmluve bol vyjadrený jasne a určite, a preto súd dospel k záveru, že zmluva je určitý a zrozumiteľný, a teda právny platný úkon.

V čase vydania pôvodného prvostupňového rozsudku bolo podľa súdu medzi účastníkmi nesporné, že žalovaný odoberá teplo od žalobcu, nie ako priamy odberateľ. Žalovaný podľa pôvodného rozsudku prvostupňového súdu teplo odobraté od žalobcu sám dodáva priamym odberateľom. Z tohto dôvodu podľa názoru súdu nebolo možné posudzovať Zmluvu ako zmluvu o dodávke tepla podľa § 32 zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike, a teda zaoberať sa tým, či obsahuje všetky v zákone ustanovené náležitosti. Charakter postavenia zmluvných strán v prípade Zmluvy vylučoval aplikáciu tohto zmluvného typu Zmluvy.

Prvostupňový súd sa nestotožnil s obranou žalovaného, že Zmluva je len rámcovou zmluvou, ktorá bez uzavretia ročných zmlúv, kde budú bližšie upravené podmienky dodávky tepla, spôsobuje stav neurčitosti a neplatnosti záväzkov medzi žalobcom a žalovaným. Zmluva bola nepochybne uzavretá ako rámcová zmluva, ktorá spolu s ostatnými dvoma rámcovými zmluvami bola podmienkou poskytnutia dlhodobého úveru od Európskej investičnej banky pre žalobcu. Všetky rámcové zmluvy neboli uzavreté len za účelom získania dlhodobého úveru pre žalobcu, ale predovšetkým za účelom trvalého splácania tohto

dlhodobého úveru. Tento účel vyplýva zo samotných ustanovení rámcových zmlúv a bol stranám tejto Zmluvy známy. Neuzatvorenie rámcovej zmluvy na určitý rok, nespôsobil neplatnosť Zmluvy, resp. zmlúv pre ich neurčitosť. Bolo by to v úplnom rozpore so spomínaným účelom rámcových zmlúv zameraným na dlhodobé financovanie žalobcu. Samotné označenie Zmluvy ako rámcovej, ešte nestanovuje jej rámcovosť v tom zmysle, že nie je možné na jej základe realizovať práva a povinnosti v nej obsiahnuté, ak tieto sú dostatočne určité a zrozumiteľné. Práva a povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy sú dostatočne určito stanovené pre obe zmluvné strany. Zmluva obsahuje podstatné náležitosti vyžadované právnou úpravou zmluvy podľa Obchodného zákonníka. Ostatné náležitosti kúpnej zmluvy označované ako nepodstatné, sú aj pri realizácii takto zložitého obchodu, ako je dodávka a odber tepla, subsidiárne upravované v ustanoveniach Obchodného zákonníka pri samotnej kúpnej zmluve, alebo vo všeobecných ustanoveniach Obchodného zákonníka. Tieto nemuseli byť priamo zakotvené v Zmluve na to, aby bola platná a záväzná pre obe strany. Aj s poukazom na § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka prvostupňový súd vo svojom rozsudku konštatoval, že Zmluva ostala platnou zmluvou aj bez uzavretia ročných zmlúv, ktoré mali len precizovať základ daný v Zmluve, keďže súd mal za preukázanú vôľu strán byť viazaný Zmluvou aj v prípade jej nedoplnenia ročnými zmluvami, a to predovšetkým pre jej deklarovaný účel. Skutočnosť, že Zmluva je dostatočným právnym titulom na dodávku tepla potvrdil sám žalovaný tým, že kontinuálne odoberal teplo od žalobcu. Tvrdenie žalovaného, že medzi žalobcom a žalovaným vznikla konkludentným spôsobom zmluva o dodávke a odbere tepla, súd považoval za zavádzajúce a podľa jeho názoru v konaní táto skutočnosť nebola žalovaným preukázaná. Súd naopak zistil, že neexistoval právny titul iný ako Zmluva, na základe ktorej by sa mohli tieto dodávky vykonávať.

Prvostupňový súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že Zmluvu je možno vypovedať podľa § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi účinnej výpovede podľa tohto ustanovenia je zmluva dohodnutá na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok k nepretržitej alebo opakovanej činnosti, pričom zo zákona alebo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede. Zmluva podľa názoru súdu nie je zmluva uzavretá na dobu neurčitú. Súd na základe dokazovania zistil, že Dlhodobá zmluva mala byť uzavretá do 31. 03. 2000, alebo najneskôr do uzavretia zmluvy o zvýšení základného imania žalobcu strategickým investorom. Výkladom vôle strán podľa § 266 Obchodného zákonníka súd zistil, že úmyslom

strán nebolo vystaviť zmluvu možnosti jej jednostranného vypovedania už dosiahnutím dátumu 31. 03. 2000 v prípade neuzavretia Dlhodobej zmluvy. Súd mal za preukázané, že strany Zmluvy mali vedomosť, že zvýšenie základného imania žalobcu strategickým investorom sa neuskutoční do tohto dátumu, ale pre veľký počet záujemcov medzinárodný charakter privatizácie, atď. až podstatne neskôr. Zmluva bola jednoznačne uzavretá na dobu do jej nahradenia Dlhodobou zmluvou, alebo do splatenia úveru žalobcom od Európskej investičnej banky, t. j. do konca roka 2013, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr. Táto téza podľa názoru súdu podporne vyplýva z čl. 4 bodu 4.6 Zmluvy, podľa ktorého sa po splatení úveru cena za dodávku a odber tepla bude riadiť bežnými cenovými princípmi pre stanovenie ceny tepla v danom období. Cena tak na rok 2014 a nasl. nebola určená a strany sa na nej budú môcť dohodnúť alebo nie. Cenové princípy totiž predstavujú len cenu stanovenú dohodou a zabezpečujú jej súlad s cenovou reguláciou. Podľa tohto bodu Zmluvy chýba dohoda o podstatnej náležitosti Zmluvy. S nedostatkom dohody o podstatnej náležitosti spája právo následok, že Zmluva nebola uzavretá, resp. platne uzavretá. Z tohto dôvodu sa súd stotožnil s názorom žalobcu, že po skončení roku, v ktorom dôjde k splateniu Dlhodobého úveru, nemajú strany medzi sebou platne upravené vzájomné práva a záväzky z dôvodu absencie dohody o cene, a preto nie je možné hľadiť na Zmluvu ako na zmluvu uzavretú na dobu neurčitú. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru, že vyššie uvedená výpoveď žalovaného je neplatná, keďže sa týka Zmluvy uzavretej na dobu určitú.

Súd ďalej dospel k záveru, že sankcia typu poplatok za neodber dohodnutého množstva tepla je bežne uplatňovaný princíp v sieťových odvetviach, akými sú obchod s elektrinou, plynom a teplom. V týchto odvetviach funguje princíp dodávky a spotreby v reálnom čase, a preto že odberateľ nie je v každom prípade schopný odobrať dohodnuté množstvo tovaru, nie je ani povinný odobrať dohodnuté množstvo tovaru. Z tejto povinnosti sa vykúpi zaplatením určitej sankcie, ktorá môže byť rôzne formálne označená. Účel tejto sankcie je vždy rovnaký, a to zabezpečenie pokrytia dodávateľových fixných nákladov a určitého primeraného zisku aj v prípade, ak sa dodávka nakoniec z vôle odberateľa neuskutoční. . Dodávateľ musí byť vždy pripravený svoj záväzok na dodávku splniť a s tým má spojené tie náklady, ktoré nie sú viazané na objem produkcie tovaru (fixné náklady). Všetky tri rámcové zmluvy boli založené na princípe možnosti odberateľa neodobrať celý vopred dohodnutý objem tovaru pod sankciou zaplatenia sumy zodpovedajúcej práve fixným

nákladom toho ktorého dodávateľa. Žalobca je teda nútený rezervovať výrobnú kapacitu potrebnú na výrobu 2600 TJ ročne, bez ohľadu na to, či žalovaný tento objem tepla odoberie. Ekonomika elektrárne žalobcu je založená na dlhodobej potrebe predávať súčasne s elektrinou aj teplo. Ak by sa žalobca nezaviazal rezervovať výrobnú kapacitu pre žalovaného, musel by toto teplo dodávať iným odberateľom. Žalobca tak neurobil z dôvodu viazanosti so Zmluvou, čím prichádzal o úhradu fixných nákladov spojených s výrobou tepla (s pripravenosťou teplo dodať) a o primeraný zisk. Žalovaný má podľa Zmluvy výhodné postavenie v tom, že si môže určiť, či celú výšku dohodnutého objemu tepla v príslušnom období odoberie, aké množstvo v rámci dohodnutého objemu odoberie, resp. či vôbec odoberie nejaké množstvo. Je prirodzené, že za túto výhodu musí platiť žalobcovi nejakú náhradu, ktorá mu kompenzuje pripravenosť dohodnuté množstvo tepla podľa požiadaviek žalovaného dodať. Z tohto dôvodu súd ustanovenie o poplatku za neodber nepovažuje za neplatný pre rozpor s dobrými mravmi, keďže v kontexte celého ustanovenia, ako aj pri jeho realizácii, sú obom stranám poskytované rovnaké výhody a nevýhody, žiadna zo strán sa bezdôvodne neobohacuje na úkor inej strany. Súd nemal v konaní za preukázané, že by žalobca svoju povinnosť rezervovať dohodnuté množstvo tepla nespĺnil, naopak mal za preukázané, že žalovaný ani v jednom roku neodobral dohodnuté množstvo tepla, na ktoré sa zaviazal. Aj z tohto dôvodu nebolo zrejmé, prečo žalovaný považoval poplatok za neplatný pre rozpor s dobrými mravmi. Neplatnosť právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi vyžaduje určité nerovné postavenie subjektov právneho vzťahu, ktoré sa prieči všeobecne zachovávaným pravidlám správania sa v určitom období a odvetví. Takéto správanie žalobcu súd v konaní nemal za preukázané, naopak mal za to, že jednotlivé ustanovenia Zmluvy poskytujú stranám rovnaké práva a povinnosti. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol, že práve poplatok za neodber zodpovedá bežným pravidlám uplatňovaným v sieťových odvetviach, kam spadá aj vzťah žalobcu a žalovaného.

Pokiaľ ide o otázku delenia premenlivých nákladov, predloženými listinnými dôkazmi mal súd za dostatočne preukázané, že jediná metóda, ktorá mohla byť použitá pre delenie jednotlivých nákladov pri kombinovanej výrobe elektriny a tepla, bola metóda prof. Kadrnožku. Túto metódu používal právny predchodca žalovaného vo svojich projektoch, ktorý okrem iného zabezpečoval ako hlavný gestor projektovú prípravu založenia žalobcu, výstavbu a prevádzku výrobných zariadení žalobcu po finančnej, technickej, ako aj

technologickej stránke. Z obsahu viacerých listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu podľa názoru súdu vyplývalo, že právny predchodca žalovaného ako jedinú metódu delenia nákladov u žalobcu mal na mysli práve túto metódu. Súd pri výklade vôle strán v tomto prípade prihliadol na okolnosti, za akých sa Zmluva uzatvárala, na zavedenú prax medzi stranami, ako aj následné správanie sa strán po uzavretí Zmluvy. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru, že ustanovenie čl. 5 bodu 5.5 je určité a je platné.

Tvrdenia žalovaného, že ustanovenie o poplatku je neplatné pre jeho rozpor so zákonom, keďže platná legislatíva v období od uzavretia Zmluvy do roku 2002 zakázala vytváranie dvojzložkovej ceny tepla, súd nepresvedčili.

Od uzavretia Zmluvy až do konca roku 2002 sa uplatňovala právna úprava regulácie cien tepla zakotvená v zákone č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov, a to v nadväzujúcom výmere MFSR č. R 1/1996. Na základe tohto výmeru stanovoval maximálne ceny tepla príslušný Okresný úrad. Táto právna úprava nerozlišovala žiadne zložky ceny tepla. Výmer ani nadväzujúce rozhodnutie Okresného úradu vôbec nerozlišovali a neregulovali paušálnu odplatu typu poplatok za neodber. Táto forma úhrady nie je v spomenutej legislatíve vôbec regulovaná, preto sa s ňou nemôže ani dostať do rozporu. Súd mal za to, že tu sa uplatňuje ústavou garantovaná úprava, že strany sa môžu dohodnúť na všetkom, čo nie je zákonom zakázané. Strany si v Zmluve dohodli určitú sankciu za nesplnenie povinností žalovaného, ktorá nebola zákonne upravená ako napr. zmluvná pokuta a pod. avšak nebola ani zákonom zakázaná. Až od roku 2003 bol vyššie uvedený výmer nahradený výnosom Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 611/2002 a neskôr č. 3/2003. Táto právna úprava sa jasne vyjadruje aj k forme paušálnej odplaty typu poplatok a integrovala ju pojmovo do zložky fixnej z dvoch zložiek tepla a jej maximálne prípustnú zložku reguluje. Z týchto dôvodov súd nemal za to, že poplatok podľa čl. 5 Zmluvy je v rozpore so zákonom.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodol rozsudkom z 03. 04. 2006, ktorým rozsudok Okresného súdu Bratislava I zmenil tak, že žalobu zamietol. Dôvodom bolo, že sa odvolací súd nestotožnil s právnou kvalifikáciou Zmluvy ako platnej kúpnej zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka, nakoľko

dospel k záveru, že Zmluva mala byť uzatvorená ako osobitný zmluvný typ podľa zákona o energetike. Keďže Zmluva nespĺňa zákonom požadované podstatné náležitosti takéhoto zmluvného typu, nedošlo k platnému uzatvoreniu Zmluvy.

Voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca dovolanie. Najvyšší súd SR rozsudkom zo 17. 05. 2007, sp. zn. 6 Obdo 23/06 dovolanie žalobcu zamietol, nakoľko sa stotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že Zmluva mala byť uzatvorená ako osobitný zmluvný typ podľa zákona o energetike a keďže neobsahuje podstatné náležitosti tohto zmluvného typu, zmluva nebola uzatvorená platne.

Voči rozsudku dovolacieho súdu podal žalobca ústavnú sťažnosť. Ústavný súd vo svojom náleze z 24. 04. 2008, č. k. III. ÚS 311/07-33 rozhodol, že základné právo žalobcu ako sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obdo 23/06 porušené boli a rozsudok Najvyššieho súdu SR zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že Najvyšší súd SR sa pri kvalifikácii sporného zmluvného vzťahu obmedzil len na konštatovanie, že žalovaný je priamy odberateľ, a teda Zmluva mala byť uzatvorená podľa § 32 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z. z., z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa však nedalo zistiť, ako dospel k vyslovenému záveru a nebolo zrejmé, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Ústavný súd uviedol, že nevyhnutným predpokladom právneho záveru, že žalovaný je priamym odberateľom je preukázanie, že má zriadenú tepelnú prípojku, odberné zariadenie a odberné miesto nachádzajúce sa na sekundárnej strane sústavy tepelných zariadení a že vykonáva rozpočítavanie tepla konečným spotrebiteľom. Podľa názoru Ústavného súdu hodnotenie tejto základnej otázky bolo vo všetkých troch rozhodnutiach všeobecných sudov rozdielne, pričom išlo o závažné a odborné hodnotenie z odboru energetiky, ktoré súdy vykonali na základe vlastnej úvahy, bez preukázania svojich tvrdení na odborných základoch z tohto odboru. Tvrdenia, z ktorých boli vyvodené právne závery, vzbudzujú pochybnosti a tým aj závery z nich vyvodené

nesplňajú atribúty, ktoré by boli zlučiteľné s kritériami spravodlivého procesu. Ústavný súd ďalej uviedol, že technické a skutkové znaky priameho odberateľa môžu byť u žalovaného definované len na podklade konkrétnych skutkových zistení a nedajú sa odvodiť len z abstraktného výkladu systému právnej normy, ktorá tento pojem používa.

Najvyšší súd SR, ako súd dovolací, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, znovu prejednal dovolanie žalobcu a viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR, rozsudkom zo 04. 09. 2008, sp. zn. 6 Obdo 32/2008, zrušil dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku skonštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je vecne správne, lebo tento vec rozhodol bez odborného posúdenia, či u žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu v skúmanom čase boli naplnené znaky priameho odberateľa. Úlohou odvolacieho súdu v novom konaní preto malo byť posúdenie predmetného zmluvného vzťahu až po takomto skutkovom zistení.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. 11. 2009 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 14. 01. 2005, č. k. 29Cb/68/03-387 a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Rozsudku prvostupňového súdu vyčítal, že jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Keďže súd sa uspokojil s jazykovým a gramatickým výkladom zmluvy, vykonaným bez náležitého skúmania vôle konajúcich strán – t. j. skúmania, čo bolo ich skutočným úmyslom pri dojednaní jednotlivých ustanovení Zmluvy. K svojmu záveru o tom, že žalovaný nebol v pozícii priameho odberateľa, dospel bez vykonania odborného dokazovania v tomto smere. Za rozporuplný považoval odvolací súd záver prvostupňového súdu o oprávnenosti poplatku za neodber, keďže právnym titulom priznania nároku na poplatok za neodber v prospech žalobcu bola kumulácia nárokov ako nároku na sankciu typu poplatok za neodber i ako odplaty, resp. cena poskytovaného plnenia žalobcu - kapacity tepelného zdroja, čo vzhľadom ku kumulovanému odôvodňovaniu nároku znamenalo, že nedošlo k správne právnemu posúdeniu priznaného nároku. Úlohou prvostupňového súdu v ďalšom konaní preto malo byť doplnenie dokazovania za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci a opätovného rozhodnutia o nároku žalobcu, pričom súd mal zvážiť i prípadnú potrebu znaleckého dokazovania.

Prvostupňový súd následne uznesením zo 06. 12. 2010, sp. zn. 29Cb/68/03 rozhodol o doplnení dokazovania znaleckým posudkom, za tým účelom ustanovil znalca z odboru energetika Ing. Štefana Szaba, Rovná 9, 940 71 Nové Zámky a poveril ho vypracovaním znaleckého posudku s cieľom zodpovedať na otázku, či bol žalovaný vo vzťahu k žalobcovi v posudzovanom zmluvnom vzťahu v postavení priameho odberateľa podľa zákona č. 70/1998 Z. z.

Vo vzťahu k otázke postavenia priameho odberateľa súd na pojednávaní konanom 07. 11. 2011 doplnil dokazovanie vykonaním nových dôkazov predložených žalobcom a žalovaným, a to: stanoviskami Slovenského zväzu výrobcov tepla, Ministerstva hospodárska SR, Slovenského zväzu bytových družstiev, znaleckými posudkami predloženými žalobcom aj žalovaným, znaleckým posudkom vypracovaným súdom ustanoveným znalcom Ing. Štefanom Szabom, výsluchom súdneho znalca Štefana Szaba, smernicou Ministerstva financií SR pre určenie podmienok dodávok a cien tepelnej energie, výšky platieb a podmienok ich rozpočítavania za dodávku tepla a tepla na ohrev úžitkovej vody pre užívateľov bytov domácností a pre ostatných odberateľov, prílohy výmeru Ministerstva financií č. E-1/1996, rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/439/2008, a akceptoval vyjadrenia žalobcu a žalovaného o tom, že boli oboznámení s ostatnými návrhmi dôkazov - fotodokumentáciou prípojky žalovaného na sieť žalobcu, cenovým výmerom Okresného úradu Bratislava III. č. 25/2002 a schémou centrálného zásobovania teplom.

Na základe takto vykonaného dokazovania, ako aj dokazovania vykonaného v pôvodnom prvostupňovom konaní súd sa stotožnil s odôvodnením pôvodného rozsudku súdu prvého stupňa, že ide o právne nástupníctvo žalovaného v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb. k právam a záväzkom zo Zmluvy.

Následne súd skúmal povinnosť žalobcu a žalovaného uzatvoriť Zmluvu podľa § 32 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z. z., t. j. skúmal postavenie žalovaného ako priameho odberateľa. Súď pritom vychádzal z kritérií, ktoré vo vzťahu k postaveniu priameho odberateľa vymedzil v zmysle zákona vo svojom náleze Ústavný súd, t. j. existencia tepelnej prípojky a odberného tepelného zariadenia, odberné tepelné zariadenie nachádzajúce sa na sekundárnej strane

sústavy tepelných zariadení za odovzdávajúcou stanicou tepla a rozpočítavanie tepla konečným spotrebiteľom.

Pre zložitosť problematiky súd predovšetkým vychádzal z výsledkov znaleckého dokazovania. Vzhľadom na vzájomnú rozporupnosť záverov znaleckých posudkov preložených účastníkmi konania sa však súd rozhodol na ne neprihliadať a zohľadniť len výsledky znaleckého dokazovania súdom ustanoveného súdneho znalca Ing. Štefana Szaba, ako najobjektívnejšieho posudzovateľa danej problematiky.

Z výsledkov dokazovania prvostupňový súd dospel k záveru, že žalovaný nespĺňa znaky priameho odberateľa a žalobca a žalovaný neboli povinní uzatvoriť Zmluvu o dodávke a odbere tepla podľa § 32 ods. 2 zákona č 70/1998 Z. z. a že táto povinnosť im nevyplýva ani z § 9 ods. 12 písm. a zákona č. 70/1998 Z. z.

Súd ďalej skúmal, či v prípade Zmluvy došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka a stotožnil sa s pôvodným názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého zmluva obsahuje podstatné náležitosti kúpnej zmluvy (určenie tepla ako tovaru a priame, resp. . nepriame určenie kúpnej ceny) a predmet Zmluvy je jasne a určite vyjadrený. Teplo ako ovládateľná prírodná sila, slúžiaca potrebám ľudí spadá pod definičný záver pojmu vec a ako také je spôsobilé byť predmetom právnych vzťahov aj bez bližšej špecifikácie jeho skupenstva, resp. nosiča. Súd sa rovnako stotožnil s pôvodným záverom prvostupňového súdu o realizačnom charaktere Zmluvy. Samotné označenie zmluvy ako rámcovej ešte nič nevypovedá o tom, či je na jej základe možné uskutočniť konkrétne plnenia, alebo nie. Až posúdenie konkrétnych ustanovení Zmluvy môžu dať odpoveď na otázku, či je Zmluva dostatočne určitá s právnym následkom založenia platného právneho vzťahu. Po posúdení viacerých ustanovení Zmluvy, napr. čl. 1 bodu 1, resp. čl. 5 bodu 1 je potrebné konštatovať, že tomu tak je. Napokon túto skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že na základe Zmluvy k realizácii dodávok tepla aj skutočne dochádzalo bez toho, aby to medzi účastníkmi konania vyvolávalo spor o jednotlivých technických aspektoch týchto dodávok. Uzatvorenie následných ročných zmlúv nebolo v tomto zmysle potrebné.

Súd si ďalej rovnako vyhodnotil Zmluvu ako zmluvu uzatvorenú na dobu určitú a ako zmluvu nevypovedateľnú. Uviedol, že z gramatického výkladu čl. 1 bodu 1.2 Zmluvy jednoznačne vyplýva, že Zmluva mala trvať do jej nahradenia Dlhodobou zmluvou do 31. 03. 2000, najneskôr však do dňa podpisu zmluvy o zvýšení základného imania žalobcu strategickým investorom - teda tieto hraničné momenty sú stanovené ako prvý hraničný moment, končiaci najneskôr v druhom momente, a nie druhý moment končiaci 31. 03. 2000. Takýto výklad súd odvodil aj z verejne dostupných informácií o okolnostiach sprevádzajúcich rokovania strán týkajúcich sa reálnosti časových očakávaní v procese výberu strategického investora. Zmluva je tak uzatvorená na dobu určitú do okamihu jej nahradenia Dlhodobou zmluvou, ktorá mala byť uzavretá najneskôr do uzavretia zmluvy o zvýšení základného imania strategickým investorom. Súd sa rovnako stotožnil s pôvodným názorom prvostupňového súdu, že v prípade pretrvania Zmluvy je táto uzavretá do jej nahradenia Dlhodobou zmluvou, alebo do splatenia úveru žalobcom od Európskej investičnej banky do konca roku 2013, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr. Podľa čl. 4 bodu 4.6 Zmluvy sa po splatení úveru bude cena za dodávku a odber tepla riadiť bežnými cenovými princípmi, čím od roku 2014 dochádza k nemožnosti stanovenia ceny tepla a tým aj k odpadnutiu dohody o podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy. Odkaz na inštitút bežných cenových predpisov zrejme v zmysle zákona o cenách, totiž nie je dostatočne určitý, aby takýto zhodný prejav vôle zmluvných strán v tak podstatnej náležitosti založil. Pritom platnosť Zmluvy je potrebné posudzovať k dátumu jej uzavretia. Navyše aj z prílohy č. 1 Zmluvy je zrejmé, že celková doba trvania Zmluvy nemôže presahovať rok 2023, ako hraničný rok životnosti celého projektu. Takto bola Zmluva ako nástroj financovania celého projektu od začiatku koncipovaná, Zmluva je preto v každom prípade uzavretá na dobu určitú, a preto nevypovedateľná. Takým musel byť aj úmysel zmluvných strán na to, aby bolo možné zabezpečiť naplnenie jej účelu - financovanie a účelu projektu.

Pokiaľ ide o problematiku poplatku za neodber, priklonil sa k jednoznačnej kvalifikácii poplatku za neodber ako zmluvnej pokute (napriek jej formálnemu označeniu poplatku), t. j. ako sankcie za porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného odobrať ročne 2.600TJ tepla. Znenie čl. 5 bodu 5.2 Zmluvy jednoznačne stanovuje primárnu zmluvnú povinnosť žalovaného odobrať teplo, ako aj sekundárnu sankciu v prípade nesplnenia tejto povinnosti. Úvahy súdu o poskytnutí kapacity žalobcu dodávať teplo žalovanému

kedykoľvek, sú v tomto zmysle sekundárne a uvedené ustanovenie ukladá povinnosť úhrady tejto sankcie zo stany žalovaného aj v prípade, ak by mu žalobca takúto kapacitu v skutočnosti neposkytoval. Subsidiárne však nemajú význam napríklad v tom, že vylepšujú pozíciu žalobcu v prípade úvah súdu o uplatnení jeho moderačného práva v zmysle § 301 Obchodného zákonníka. Súd však v energetickom odvetví a na potrebu zachovávanía právnej istoty, týkajúcej sa dohodnutých zmluvných vzťahov v tomto odvetví medzi osobami znalými obvyklých postupov pri uzatváraní zmlúv, nevidel dôvod svoje moderačné právo uplatniť. Z toho istého dôvodu nevidel ani dôvod na posúdenie uvedeného poplatku ako rozporného s poctivým obchodným stykom, resp. dobrými mravmi. Takisto nevidel dôvod konštatovať rozpor takejto dohody s § 33 ods. 1 zákona č. 70/1998 Z. z., pretože ten ustanovuje kontraktačnú povinnosť dodávateľa tepla odoberať teplo za podmienky nezníženia energetickej činnosti zdroja v sústave len v prípadoch, ak ešte táto povinnosť výkupu tepla neexistuje - nie keď už existuje, ako je to v prípade Zmluvy. Súd nevidel rozpor uvedenej sankcie ani s vtedy platnými predpismi o cenovej regulácii, keďže tá sa do roku 2003 (zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v spojitosti s výmerom Ministerstva financií SR č. R-1/1996) vzťahovala len k cenám skutočne dodaného tepla a od roku 2003 bola v zmysle výnosu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 611/2002 a 3/2003 prípustná s maximálne ohraničenou výškou. V tomto zmysle v spojitosti s ústavnou zásadou upravujúcou voľnosť konania súkromnoprávných subjektov legislatíva takýto postup umožňovala.

Pokiaľ ide o stanovenie metódy delenia premenlivých nákladov pri výpočte výšky poplatku za neodber, súd sa stotožnil - napriek absencii výslovnej dohody zmluvných strán o obsahu pojmu „premenlivá zložka tepla“ v Zmluve s aplikáciou tzv. Kadrnožkovej metódy delenia nákladov. Súd pri interpretácii tohto pojmu použil výkladové pravidlo uvedené v § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojitosti s predchádzajúcou praxou zmluvných strán, resp. ich právnych predchodcov pri príprave projektu. Táto interpretačná metóda je pritom dostatočne široká na to, aby pokrývala aj situácie, kedy zmluvné stany pri rokovaniach o Zmluve k nejakému výkladovému pravidlu preukázateľne dospeli, toto však nenašlo svoje explicitné vyjadrenie v uzatvorenej Zmluve. Žalobca v pôvodnom prvostupňovom konaní v podaní zo 07. 09. 2004 a 07. 12. 2004 dostatočne dôveryhodne preukázal, že túto metódu navrhol právny zástupca žalovaného, vyskytoval sa v ich vzájomnej komunikácii v súvislosti

s projektom a ani neskôr pri uplatnení poplatku za neober žalovaný jej aplikáciu pôvodne ani nenamietal.

V prípade namietania posúdenia správnosti žalobcom určeného podielu fixných nákladov vo vzťahu k 2.600 TJ tepla súd neakceptoval námietku žalovaného o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k skutočne vyrobenému teplu a množstvu plynu spotrebovaného na uvedenú výrobu v zmysle čl. 4 bodu 4.4 Zmluvy o „viacnákladoch predávajúceho na nákup zemného plynu“. Vzhľadom ku skutočnosti, že cena tepla sa stanovuje na rok vopred, ako aj potreby pokrytia všetkých nákladov pre účely zabezpečenia financovania projektu jeho výnosmi, je potrebné rozpočítať tieto viacnáklady na celých v Zmluve dohnutých 2.600 TJ tepla a nie ich ex post pomerne rozpočítať na skutočne vyrobené množstvo tepla.

Súd takisto odmietol spochybňovanie reálnosti dodania tepla zo strany žalovaného v odvolacom konaní ako účelovú obranu žalovaného, keďže ten k nej pristúpil až v rámci odvolacieho konania, pričom v rámci celého pôvodného prvostupňového konania žiaden podobný argument nevzniesol a ani neskôr svoje námietky ničím nepodložil. Súd si preto v tomto štádiu v zmysle § 153 ods. 1 O. s. p. osvojil skutkové zistenia prvostupňového súdu. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p. v sume 644 825,32 EUR.

Voči rozsudku podal žalovaný odvolanie. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom č. k. 2Cob/127/2012-1346 zo dňa 24. júla 2012 rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 29Cb/68/2003-1208 zo 07. 11. 2011, v znení opravného uznesenia z 09. 01. 2012, v napadnutej časti priznanej istiny s príslušenstvom potvrdil a v časti týkajúcej sa trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 46 316,16 Eur na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením č. k. 5 Obdo 2/2013-1417 zo dňa 18. 03. 2013 dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa č. k.

29Cb/68/2003-1208 zo 07. 11. 2011 a v časti, ktorou rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, zrušil a vrátil vec súdu druhého stupňa na ďalšie konanie. Dovolací súd vytkol odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací po zrušení rozsudku odvolacieho súdu č. k. 2Cob/127/2012-1346 z 24. 07. 2012, v dovolaní napadnutej časti, vec opätovne prejednal v rozsahu podaného odvolania žalovaného podľa § 212 ods. 1 O. s. p., s nariadením pojednávania podľa § 214 ods. 1 O. s. p., doplnil dokazovanie podľa § 213 ods. 4 O. s. p. a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. vo výroku vo veci samej potvrdil ako vecne správny, pričom podľa § 219 ods. 2 O. s. p. sa plne stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré považoval za vecne správne. V intenciách uznesenia dovolacieho súdu zo dňa 18. 03. 2012 odvolací súd doplnil svoje závery reagujúc na odvolacie dôvody žalovaného a aj na samotné odvolacie konanie.

Odvolací súd rešpektujúc závery dovolacieho súdu sa aj po vykonanom doplnenom dokazovaní v odvolacom konaní stotožnil so záverom súdu prvého stupňa o nenaplnení definičných znakov priameho odberateľa u žalovaného. Súd prvého stupňa tieto znaky podrobne rozpísal a vyhodnotil, s čím sa odvolací súd plne stotožnil. Odvolací súd vo svojom rozsudku dôkladne odôvodnil, ako hodnotil a vyhodnotil dôkazy, vykonané v konaní v tejto súvislosti, ako a prečo nevykonal v tomto smere ďalšie dokazovanie a odvolací súd konštatoval, že nemá v tomto smere námietky voči takémuto odôvodneniu.

Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa právneho nástupníctva žalovaného k právam a záväzkom zo Zmluvy založeného § 15 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb.

Odvolací súd sa ďalej stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že Zmluva napĺňa všetky podstatné pojmové znaky kúpnej zmluvy, je dostatočne určitá na to, aby mohla byť považovaná za realizačnú, resp., aby priamo na jej základe mohli prebiehať dodávky tepla. Na tejto skutočnosti nič nemení ani fakt, že ako uvádza žalovaný v odvolaní, v zmysle korešpondencie medzi žalobcom a žalovaným nebol žalobca schopný dodať v určitom

období teplo bez súčasného odberu elektrickej energie. Táto okolnosť je však prirodzenou a nevyhnutnou súčasťou kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie v paroplynovom cykle a nijako nesúvisí s platnosťou alebo neplatnosťou kúpnej zmluvy, ktorej množstvo dodaného tovaru (teplo) bolo stanovené výlučne na ročnej báze. V tomto časovom horizonte bol dlžník - žalobca povinný splniť svoj záväzok dodať teplo v požadovanom objeme 2.600 TJ tepla. Odberový diagram ako presnejšia špecifikácia rozloženia odberu tepla v čase nebol nevyhnutnou podmienkou platnosti Zmluvy, resp. okolnosťou, od ktorej by závisela jej platnosť, resp. neplatnosť. Ak Obchodný zákonník žiadne ďalšie podstatné náležitosti pre platnosť kúpnej zmluvy nevyžaduje, nemôže z absencie dohody zmluvných strán o takýchto dodatočných náležitostiach vyplývať neplatnosť takejto zmluvy, a to ani pre jej neurčitosť.

Odvolačný súd posudzoval odvolací dôvod týkajúci sa nesprávneho posúdenia Zmluvy ako zmluvy uzatvorenej na dobu určitú, a teda nevypovedateľnej. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, podľa ktorého Zmluva bola uzavretá na dobu do jej nahradenia dlhodobou zmluvou, alebo do splatenia úveru žalobcom od Európskej investičnej banky, t. j. do konca roku 2013, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr - a to jednak na základe skúmania vôle strán a celkových okolností zabezpečenia financovania projektu výstavby paroplynového cyklu žalobcu, ako aj na základe gramatického výkladu čl. 4 bodu 4.6 Zmluvy podľa, ktorého sa po splatení úveru cena za dodávku a odber tepla bude riadiť bežnými cenovými princípmi pre stanovenie ceny tepla v danom období. V dôsledku absencie podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy - ceny po roku 2013 platnosť Zmluvy ako kúpnej zmluvy zaniká. Na tejto skutočnosti nič nemení ani argument žalovaného uvedený v odvolaní, podľa ktorého by v takom prípade v zmysle § 448 ods. 2 Obchodného zákonníka v spojitosti s § 409 ods. 2 Obchodného zákonníka ďalej platila cena obvyklá a Zmluva by pretrvala ako platná. Podľa odvolacieho súdu by však s prihliadnutím na skutočnosť, že v zmysle § 409 ods. 2 Obchodného zákonníka by zmluvné strany museli výslovne prejaviť vôľu pokračovať v zmluve aj bez určenia spôsobu stanovenia ceny, pričom za takýto spôsob nemožno považovať všeobecný a neurčitý spôsob uvedený v článku 4 bod 4. 6 Zmluvy. Pokiaľ súd prvého stupňa vyhodnotil Zmluvu ako uzatvorenú na dobu určitú, nemal dôvod sa ďalej zaoberať posúdením jej výpovede.

Odvolací súd sa ďalej zaoberal otázkou posúdenia zmluvne dohodnutého poplatku za neodber ako zmluvnej pokuty zo strany súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa s takouto kvalifikáciou stotožnil, pretože predmetný prejav vôle zmluvných strán vyjadrený v čl. 5 bode 5.2 Zmluvy svedčí o úmysle zmluvných strán sankcionovať prípad neodbratia dohodnutého množstva tepla zo strany žalovaného od žalobcu. Obsahom tohto článku je teda uplatniť inštitút zmluvnej pokuty ako sankcie pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti, a to bez ohľadu na formu jej vyjadrenia. Pokiaľ žalovaný vo svojom odvolaní namieta túto právnu kvalifikáciu, neuvádza žiadne dôvody, ktoré by takýto právny záver rozporovali a skutočnosť, že zmluvné strany tento poplatok za neodber výslovne neoznačili za zmluvnú pokutu, nie je prekážkou takejto kvalifikácie skutočného obsahu právneho úkonu, vyjadreného v článku 5 bode 5.2 Zmluvy.

Súd prvého stupňa správne posúdil primeranosť poplatku za neodber ako zmluvnú pokutu a správne neuplatnil moderačné právo. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa.

Rozhodujúcim kritériom pre uplatnenie moderačného práva súdu, resp. okolnosti, ktoré pre uplatnenie moderačného práva zohľadňuje, sú v zmysle § 301 Obchodného zákonníka hodnota a význam zabezpečovanej povinnosti. Súd teda predovšetkým a v prvom rade skúma hodnotu a význam zabezpečenej povinnosti a až na základe stanovenia tejto hodnoty a významu pre zmluvný vzťah zmluvných strán pristúpi k posúdeniu primeranosti zmluvnej pokuty. Nejde teda o jednoduché aritmetické prirovnanie v zmysle 10% hodnoty zabezpečovaného záväzku je ešte primerané, 50% už nie. Posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty je teda viazané na hodnotu zabezpečovanej povinnosti - a nie hodnotu zabezpečenia ako percentuálneho vyjadrenia pomeru sankcie a zabezpečenej zmluvnej povinnosti, ako to uvádza vo svojom odvolaní žalovaný. V danom prípade je zabezpečovanou povinnosťou povinnosť žalovaného odobrať zmluvne dohodnuté množstvo tepla. V prípade, ak tak neurobí, je jeho povinnosťou uhradiť zmluvnú sankciu spočívajúcu v súčine neodobratého množstva tepla a ceny, určenej ako rozdiel príslušnej ročnej zmluvnej ceny, zníženej o premenlivú zložku tejto ročnej zmluvnej ceny (to je spôsob, výpočet výšky zmluvnej pokuty). Sám žalovaný v odvolacom konaní (v odvolaní) uvádza, že vyčíslená zmluvná

pokuta predstavuje 46% zabezpečovanej povinnosti v roku 2001, čo sa nedá považovať za neprimerane vysokú zmluvnú pokutu.

Dohodnutá sankcia slúžila v konečnom dôsledku na zabezpečenie množstiev dodávok a nákladov vyplývajúcich zo schváleného cash flow Projektu uvedeného v Prílohe č. 1 Zmluvy a na zabezpečenie dlhodobého financovania Projektu. Zo Zmluvy vyplýva dlhodobo plánovaný a stanovený ročný odber 2.600 TJ tepla (resp. jeho finančný ekvivalent) zo strany odberateľa - žalovaného. Takýto odber mohol byť dosiahnutý stanovením zmluvnej pokuty - poplatku za neodber v približne ekvivalentnej výške, keďže zmluvne nie je možné donútiť odberateľa k skutočnému, fyzickému odberu tepla. Záujem zabezpečiť dlhodobé financovanie Projektu a dosiahnuť predvídateľné a očakávané plnenia na strane výnosov žalobcu bol podľa viacerých vyjadrení účastníkov konania kľúčovým predpokladom realizácie a uskutočniteľnosti samotného Projektu, ako aj napokon poskytnutia úveru na financovanie celého Projektu. Možno teda rozumne predpokladať, že predvídateľnosť výnosov žalobcu zo Zmluvy, zabezpečená aj prostredníctvom inštitútu zmluvnej pokuty, bola kľúčovým aspektom zmluvného vzťahu a predpokladom jeho uzatvorenia zo strany žalobcu. Následné spochybňovanie takto dohodnutého a zmluvne uzatvoreného inštitútu zmluvnej pokuty, by spochybňovalo podstatu celého zmluvného vzťahu.

Článok 5.2 Zmluvy, resp. uplatnenie nároku podľa tohto článku, nie je v rozpore s § 265 Obchodného zákonníka.

Úlohou súdov v súdnom konaní je chrániť legitímne očakávania účastníkov zmluvy a poskytovať im právnu ochranu. Odopretie tejto ochrany vo vzťahu k dohodnutej zmluvnej pokute by narúšalo princíp právnej istoty a zmluvnej voľnosti a bolo by v rozpore s deklarovávaným úmyslom zmluvných strán dlhodobo a za jasných a nemenných pravidiel stanoviť finančné parametre výnosov Projektu s cieľom zabezpečiť jeho dlhodobé financovanie a tým aj jeho uskutočniteľnosť. Skutočné hospodárske výsledky žalobcu, resp. žalovaného, uvádzané v odvolaní žalovaného, v tejto súvislosti nie sú faktorom, ktorý by toto posúdenie mal a mohol ovplyvňovať - na zohľadnenie takýchto okolností neposkytuje ustanovenie § 301 Obchodného zákonníka žiadny priestor.

K námietke žalovaného, že nie je možné použiť aplikáciu tzv. Kadrnožkovej metódy delenie premenlivých nákladov na výrobu elektriny a tepla, čo spôsobuje neurčitosť Zmluvy v bode 5.2., odvolací súd uvádza, že sám právny predchodca žalovaného (Z.), ktorý zabezpečoval projekt výstavby a prevádzky výrobných zariadení žalobcu, počítal s delением premenlivých výrobných nákladov medzi teplo a elektrinu práve podľa metódy prof. Kadrnožku z VUT v Brne, čoho dôkazom sú Základné technické parametre projektu, Zaslание návrhu dohody z 24. 03. 1998, Záznam z rokovania z 28. 06. 1996, Dohoda o dodávkach tepelnej energie počas skúšobnej prevádzky PPC z 15. 05. 1998, ktoré listinné dôkazy sú obsahom spisu. Je teda nepochybné, že už pred uzavretím Zmluvy, žalobca používal uvedenú metódu s vedomím právneho predchodcu žalovaného a vzhľadom na prax, ktorá bola medzi stranami zavedená, súd prvého stupňa správne aplikoval výkladové pravidlo uvedené v § 266 ods. 1 Obch. zák.

Obchodný zákonník pri interpretácii právnych úkonov v zmysle § 266 priznáva právny význam rokovaniam, ktoré sa uskutočnili pri uzavieraní zmluvy, lebo je nepochybné, že práve tieto rokovania môžu napomôcť objasneniu pravého úmyslu strán. Zákon teda prisudzuje určitý interpretačný význam aj tým prejavom pri rokovaní o zmluve, ktoré sa nestali obsahom zmluvy.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodné ani odvolanie žalovaného čo do namietania výšky priznaných úrokov z omeškania 15% ročne. Odvolací súd k priznaným úrokom z omeškania doplnil, že žalobca má nárok popri žalovanej istine aj na úroky z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky. Poukázal v tejto súvislosti na § 763a Obchodného zákonníka, podľa ktorého pre úroky z omeškania ako príslušenstvo žalovaných pohľadávok je rozhodujúca právna úprava § 369 spolu sa ustanovením § 502 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2003. Súdom prvého stupňa priznaná sadzba úrokov z omeškania vo výške 15% ročne, zodpovedá pri absencii dohody strán o výške sadzby úrokov z omeškania, úrokovej sadzbe stanovenej vo výške obvyklých úrokov požadovaných za úvery, ktoré poskytovali banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy zvýšené o 1%. Na č. 1. 476-477 spisu sa nachádza potvrdenie NBS o priemerných úrokových sadzbách za úvery v roku 1999, z ktorého vyplýva, že výška úroku v novembri 1999, t. j. v čase uzavretia Zmluvy, bola dokonca vyššia, ako súdom priznaná (15,67%), pričom

žalobca mal nárok na úrok z omeškania vo výške o 1% vyššie ako výška úrokov poskytovaná bankami (takýto úrok si však žalobca v žalobe neuplatnil, a preto mu nemohol byť priznaný a súd mu mohol priznať len úrok vo výške uplatnenej v žalobe).

Odvolací súd, rovnako ako aj súd dovolací, dospel k záveru, že súd prvého stupňa konal s účastníkom konania na strane žalobcu a nezistil ani, že by rozsudkom odvolacieho súdu bolo priznané právo v prospech subjektu, ktorý nebol účastníkom konania. Na uvedenom konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že žalovaný voči tomuto právoplatnému rozhodnutiu podal dovolanie, nakoľko v dôsledku právoplatnosti je uvedené rozhodnutie záväzné.

S poukazom na § 135 ods. 2 O. s. p. odvolací súd poukázal na závery Okresného súdu Bratislava I v rozsudku č. k. 25Cb/97/2002-766 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/307/2013-1473, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa 27. 11. 2013 potvrdil. Aj v tomto právoplatne skončenom súdnom konaní konajúce súdy ustálili, že žalovaný je právnym nástupcom Z., š. p. Takisto uzavreli, že žalovaný nebol vo vzťahu k žalobcovi v postavení priameho odberateľa v rozhodnom období, že Zmluva je platným právnym úkonom, pričom sa jedná o kúpnu zmluvu uzatvorenú v zmysle Obchodného zákonníka na dobu určitú, a takisto uzatvorili aj otázku fixných nákladov (v uvedenom konaní označované ako palivové náklady). Taktiež uzatvorili, že žalobcovi je v dôsledku porušenia Zmluvy možné priznať úroky z omeškania vo výške 15% ročne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť v odvolacom konaní vo veci samej úspešnému žalobcovi trovy odvolacieho konania a podľa § 243d O. s. p. aj trovy dovolacieho konania vo výške 215 721,72 eur.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2014, č. k. 2Cob/105/2013-1732 a proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 7. novembra 2011, č. k. 29Cb/68/2003-1208 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I z 9. januára 2012, č. k. 26Cb/68/2003, na podnet žalovaného podal generálny prokurátor 31. júla 2014, t. j. v zákonnej lehote, mimoriadne dovolanie podľa § 243e a § 243h ods. 3

O. s. p. žiadajúc, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Generálny prokurátor SR uviedol, že po oboznámení sa s podnetom žalovaného a s obsahom vyššie označených rozhodnutí súdov dospel k záveru, že označenými rozhodnutiami súdov bol porušený zákon a že ochranu práv nie je možné dosiahnuť iným právnym prostriedkom. Keďže podnet bol podaný 25. júla 2014 a rozhodnutia súdov sú vykonateľné, je nevyhnutné v záujme zabezpečenia ochrany práv podať mimoriadne dovolanie, a to aj bez uvedenia dôvodov, pre ktoré sa rozhodnutia napádajú, pretože zistil, že výkonom rozhodnutí v danej veci hrozí značná hospodárska škoda, ako aj iný vážny nenapraviteľný následok. Dovolacie dôvody sa zaviazal doplniť v zmysle § 243h ods. 3 O. s. p. v lehote 60 dní od doručenia tohto mimoriadneho dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Súčasne navrhol podľa § 243 O. s. p. v spojení s § 243ha ods. 1 O. s. p. odložiť vykonateľnosť týmto mimoriadnym dovolaním napadnutých rozhodnutí súdov.

Svoj návrh na odloženie vykonateľnosti súdnych rozhodnutí odôvodnil tým, že predmetnými rozsudkami bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie mimoriadne vysokého peňažného plnenia. V prípade, ak by došlo k plneniu alebo k výkonu súdnych rozhodnutí a ak by následne boli tieto rozhodnutia Najvyšším súdom Slovenskej republiky zrušené, vznikla by žalovanému pohľadávka na vydanie značne vysokého bezdôvodného obohatenia, a to pohľadávka nezabezpečená, pričom predpoklady jej vymožitelnosti sú neisté a rizikové, okrem iného aj vzhľadom na to, že žalobca nemá sídlo na území Slovenskej republiky. Prípadnou exekúciou na majetok žalovaného je zároveň daná obava možného ohrozenia dodávok tepla na území Bratislavy.

Generálny prokurátor podaním z 19. septembra 2014 doplnil v zákonom stanovenej lehote 60 dní dôvody mimoriadneho dovolania.

V odôvodnení generálny prokurátor namietal, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili tým, že dva alternatívne dohodnuté záväzky kvalifikovali nesprávne tak, že jeden záväzok zabezpečuje splnenie druhého a aplikovali preto ustanovenia o zmluvnej pokute (§ 544 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 300 a nasl. Obchodného zákonníka), hoci

žalobcom uplatnený nárok nie je po právnej stránke možné kvalifikovať ako nárok na zmluvnú pokutu. Žalobca označil žalovaný nárok ako „poplatok za neodber dohodnutého množstva tepla“, respektíve ako „poplatok za poskytnutú kapacitu tepelného zdroja“, teda kvalifikoval ho ako primárny nárok na plnenie zo Zmluvy (nie ako sekundárny zabezpečovací nárok). Zmluva o dodávke a odbere tepla označenie „zmluvná pokuta“ neobsahuje. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím sekundárnym záväzkom vo vzťahu k primárnej zmluvnej povinnosti. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká nesplnením primárneho zmluvného záväzku. Vznikom nároku na zmluvnú pokutu nezaniká primárny zabezpečovaný záväzok. Oba nároky existujú súčasne. Dokonca aj po zaplatení zmluvnej pokuty zabezpečovaný záväzok naďalej trvá, t. j. nárok žalobcu na zaplatenie dohodnutej kúpnej ceny nezaniká tým, že vznikne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (ak nie je výslovne dohodnuté, že zaplatením zmluvnej pokuty zabezpečovaný záväzok zaniká). Podľa generálneho prokurátora záväzok „odobrať teplo“ a záväzok „zaplatiť za neodobranie tepla“ neexistujú v žiadnom momente súčasne. Z článku 5.2 Zmluvy vyplýva, že ak žalovaný teplo neodoberie, záväzok „odobrať teplo“ sa nahradí záväzkom „zaplatiť za neodobranie tepla“, čo znamená, že záväzok zaplatiť za neodobranie tepla nie je sekundárnym záväzkom prístupujúcim k primárnemu záväzku (teda nie je akcesorický), ale že jeho charakter je rýdzo alternatívny. Podľa generálneho prokurátora bolo na voľbe žalovaného, či odoberie teplo alebo, či zaplatí za neodobranie tepla. Zmluvná pokuta nemá charakter alternatívneho plnenia, nie je alternatívou za primárny záväzok, ale nástrojom smerujúcim k donúteniu splniť primárny záväzok. Ak by si zmluvné strany neboli dohodli poplatok za neodobranie tepla (ak by zmluva neobsahovala článok 5.2), znamenalo by to, že predávajúci má nárok na zaplatenie kúpnej ceny za celé dohodnuté množstvo tepla bez ohľadu na to, či k jeho odberu došlo alebo nie. Vo všeobecnosti totiž platí, že kupujúci je povinný zaplatiť kúpnu cenu aj v prípade, ak poruší povinnosť tovar prevziať. Z článku 5.2 Zmluvy ale vyplýva, že dohodnutý poplatok za neodobraté teplo je menší, ako by bola kúpna cena zodpovedajúca množstvu neodobratého tepla. Preto podľa generálneho prokurátora nejde o zmluvnú pokutu, nakoľko účelom zmluvnej pokuty nie je znižovanie primárnej zmluvnej povinnosti, účel a zmysel zmluvnej pokuty je presne opačný. Konajúce súdy mali podľa generálneho prokurátora správne interpretovať dohodu strán obsiahnutú v článku 5.2 Zmluvy tak, že predávajúci mal povinnosť dodávať kupujúcemu teplo až do dohodnutého množstva ročne, kupujúci mal právo (opčného charakteru) odobrať teplo až do dohodnutého množstva ročne, kupujúci mal

povinnosť zaplatiť dohodnutú cenu za skutočne odobraté množstvo tepla, kupujúci mal povinnosť zaplatiť poplatok za nevyužitú kapacitu (rozdiel medzi množstvom tepla, ktoré odobrať mohol a ktoré skutočne odobral).

V rozsudkoch súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu, podľa generálneho prokurátora absentuje podstatný skutkový záver, a to, či predávajúci skutočne mal tepelnú kapacitu pre kupujúceho k dispozícii v dohodnutom rozsahu. Poukázal na to, že žalovaný v priebehu konania tvrdil, že predávajúci porušil povinnosť mať zmluvne dohodnutú kapacitu tepla pre predávajúceho k dispozícii (napríklad poukázal na list predávajúceho zo 14. mája 2001, ktorým predávajúci podmieňoval dodávku tepla aj odberom elektrickej energie v obdobiach, kedy elektrickú energiu nevyrábal, a teda kapacitu tepla k dispozícii nemal). Poukázal aj na to, že poplatok za kapacitu tepelného zdroja sa reálne premieta do celkovej ceny tepla, čím obchádza cenové predpisy regulujúce cenu tepla, respektíve je v priamom rozpore s regulovanou cenou tepla, čo súdy tiež nevyhodnotili. Súd prvého stupňa v svojom rozsudku uviedol, že toto skutkové hodnotenie (t. j. či mal žalovaný kapacitu tepla k dispozícii), je irelevantné. Bez vyhodnotenia, či je pravdivé alebo nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že predávajúci porušil zmluvnú povinnosť poskytovať dohodnutú tepelnú kapacitu, však podľa generálneho prokurátora nie je možné posúdiť dôvodnosť žalovaného nároku.

Ďalej generálny prokurátor namietal, že ak by bol žalovaný povinný zaplatiť za príslušný kalendárny rok cenu za skutočne odobraté teplo spolu s poplatkom za neodber tepla, zaplatil by za skutočne odobraté teplo cenu vyššiu, ako je cena najviac prípustná v zmysle cenových predpisov. Podľa generálneho prokurátora regulovanú cenu nie je prípustné obchádzať dohodami o cenách za rozličné súvisiace plnenia poskytované spolu hlavným plnením, ak celkovým účelom a zmyslom zmluvy pre kupujúceho je výlučne získať hlavné plnenie, ktorého cena je regulovaná.

Ďalej poukázal na to, že právo žalovaného na spravodlivý proces bolo zo strany súdu porušené tým, že ho súd včas neoboznámil so svojimi právnymi úvahami, že bude daný záväzok kvalifikovať ako zmluvnú pokutu, čím žalovaný nemohol použiť tomu zodpovedajúcu procesnú obranu. Žalovaný má procesné právo „poznať čo je predmetom konania“, pretože podľa predmetu konania stavia svoju procesnú obranu. Právo

na spravodlivý proces je preto podľa generálneho prokurátora zachované iba vtedy, ak súd žalovaného včas upozorní, že žalovaný nárok kvalifikuje inak ako v žalobe. V danom prípade sa však žalovaný o odlišnej kvalifikácii dozvedel až z rozsudku súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa tak konanie zaťažil vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Uplatnenie tejto vady ako dovolacieho dôvodu zo strany generálneho prokurátora by však v danom prípade podľa generálneho prokurátora zrejme nebolo prípustné, berúc do úvahy subsidiárny charakter mimoriadneho dovolania, keďže žalovaný uplatňuje vady podľa § 237 O. s. p. prostredníctvom dovolania podaného 24. júla 2014. Hoci však označená vada nie je uplatnená ako dovolací dôvod v tomto mimoriadnom dovolaní, platí, že dovolací súd prihliada na vady podľa § 237 O. s. p. z úradnej povinnosti.

Generálny prokurátor takisto namieťa, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, pretože na skutkový stav neaplikovali ustanovenie § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, hoci ho správne aplikovať mali. Žalovaný sa proti žalobe bránil tvrdením, že Zmluva mala charakter rámcovej zmluvy, pričom právne vzťahy medzi účastníkmi mali byť konkretizované v ročných zmluvách o dodávke a odbere tepla v zmysle článku 2.1 Zmluvy. K uzavretiu ročných zmlúv nedošlo. Súdy k uvedenej obrane žalovaného uviedli, že samotné označenie zmluvy za „rámcovú“ ešte nič nevytvára o tom, či na jej základe možno uskutočniť plnenia, zmluva je dostatočne určitá s právnym následkom založenia platného právneho vzťahu, k odberu tepla dochádzalo aj bez uzavretia ročných zmlúv, uzavretie ročných zmlúv nebolo potrebné, čo podľa generálneho prokurátora nemá nič spoločné s hypotézou právnej normy uvedenej v § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa generálneho prokurátora rozhodujúce pre posúdenie v zmysle § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka je to, či zmluva obsahuje dohodu, že určitá náležitosť sa dohodne dodatočne. V danom prípade je podľa generálneho prokurátora z ustáleného skutkového stavu zrejmé, že určité náležitosti Zmluvy mali byť uzavreté až v ročných zmluvách (a to určenie a spôsob odobratého tepla a konkrétne obchodno-technické podmienky dodávky tepla pre príslušný kalendárny rok) a že k uzavretiu ročných zmlúv nedošlo. Konajúce súdy mali preto podľa generálneho prokurátora aplikovať ustanovenie § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, najmä vyhodnotiť, či strany tvrdia skutočnosť vyvracajúcu v tomto ustanovení zakotvenú právnu domnienku o odkladacej podmienke platnosti zmluvy (táto právna domnienka sa viaže na vznik podmienky, ako aj na charakter podmienky - či ide o odkladáciu alebo rozvázováciu

podmienku), pričom po nevyvrátení tejto právnej domnienky bolo potrebné považovať zmluvu za neplatnú, nakoľko, ak sa raz strany dohodli, že určitá náležitosť sa dohodne dodatočne, je zmluvná strana chránená pred nadobudnutím platnosti zmluvy, a to aj vtedy, ak je ostatná časť zmluvy akokoľvek dostatočne určitá. Zmluvná strana má právo, aby najskôr došlo k dohode o všetkých náležitostiach, teda k naplneniu dohody o tom, čo má byť dohodnuté neskôr. Plnenie z neplatnej zmluvy nekonvaliduje neplatnú zmluvu na platnú.

Podľa generálneho prokurátora súdy vec nesprávne právne posúdili, lebo neaplikovali ustanovenie § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Priestor na jeho aplikáciu bol daný tým, že Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, teda ju bolo možné ukončiť výpoveďou, čo žalovaný aj s účinnosťou k 30. júnu 2003 urobil, a preto je časť žalovaného nároku, ktorý mal vzniknúť až po účinnosti výpovede, nedôvodná aj z tohto hľadiska. Súdy však (nesprávne) vyhodnotili výpoveď ako neplatnú, majú za to, že Zmluva je uzavretá na dobu určitú.

Generálny prokurátor takisto namietal, že v rozpore so základným princípom právnej logiky súdy uviedli, že v zmysle článku 1.2 mala byť Zmluva nahradená tzv. Dlhodobou zmluvou. Z toho vyvodili, že Zmluva je uzavretá na dobu určitú, a to do okamihu jej nahradenia Dlhodobou zmluvou. Možnosť ukončenia zmluvy dohodou strán však podľa generálneho prokurátora existuje pri každej zmluve uzavretej či na dobu určitú alebo neurčitú. Budúca dohoda strán o ukončení zmluvy, ku ktorej môže, ale nemusí dôjsť, tak podľa názoru generálneho prokurátora nemôže byť v čase uzavretia zmluvy považovaná za objektívne časové obmedzenie trvania uzatváratej zmluvy. Okrem toho súdy odvodili záver o uzavretí Zmluvy na dobu určitú aj z toho, že Zmluva bola uzavretá najneskôr do konca roka 2013, pretože v zmysle Zmluvy sa od roku 2014 mala cena za dodávku tepla riadiť bežnými cenovými predpismi, pričom takáto dohoda je neurčitá, a teda neplatná, pretože od roku 2014 odpadá dohoda o podstatnej náležitosti Zmluvy (t. j. kúpnej zmluvy). Podľa generálneho prokurátora tak súdy uzavreli, že neplatnosť po roku 2014 spôsobuje, že zmluva inak uzavretá na dobu neurčitú, sa považuje za uzavretú na dobu určitú. Súdy tým podľa jeho názoru vykonali neprípustnú konverziu právneho úkonu a zmluvu na dobu neurčitú konvertovali na zmluvu uzavretú na dobu určitú preto, že časť právneho úkonu považovali za neplatnú, t. j. súdy oddelili dohodu o cene od roku 2014 ako neplatnú od ostatnej časti zmluvy, pričom obsah ostatnej časti zmluvy sa v porovnaní s obsahom

pôvodnej zmluvy zmenil (zmenila sa doba neurčitá na dobu určitú). Podľa generálneho prokurátora je neprípustné, aby sa zmluva uzavretá na dobu neurčitú považovala za uzavretú na dobu určitú, ak je určitá zmluvná dohoda neplatná, nakoľko takáto konverzia nemôže zodpovedať vôli strán. Pre stany zmluvy má zásadný význam, či je zmluva uzavretá na dobu neurčitú alebo určitú, keďže na túto dohodu sa viaže možnosť, respektíve nemožnosť ukončenia zmluvy výpoveďou. Napokon je podľa generálneho prokurátora zrejmé, že súvislosti medzi neplatnou cenou na rok 2014 a možnosťou vypovedať zmluvu v roku 2003, sú nielen logicky, ale aj časovo vzdialené. Súdy de facto vyslovili, že žalovaný nemohol zmluvu v roku 2003 vypovedať, pretože kúpna cena dohodnutá po roku 2014 je neplatná.

Žalovaný sa vo vyjadrení z 22. septembra 2014 v plnom rozsahu stotožnil s podaným mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora. Rovnako sa stotožnil aj s návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že na podanie mimoriadneho dovolania nie sú splnené zákonné podmienky, že konanie o mimoriadnom dovolaní je potrebné zastaviť z dôvodu prekážky litispendencie, že generálny prokurátor nepostupoval pred podaním mimoriadneho dovolania so zaužívanou praxou a že mimoriadne dovolanie v danom prípade je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Dôvodom, prečo nie sú na podanie mimoriadneho dovolania splnené zákonné podmienky, žalobca vidí v tom, že žalovaný voči tým istým rozsudkom, ktoré napáda aj generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní, podal dovolanie. Ako dovolanie, tak aj mimoriadne dovolanie je možné odôvodniť z tých istých zákonných dôvodov, a žalovaný bol preto povinný v súlade so zásadou subsidiarity tieto dôvody, ktoré sú predmetom mimoriadneho dovolania, uviesť vo svojom dovolaní. Keďže tak neurobil, nie je naplnená zákonom stanovená podmienka, že mimoriadne dovolanie je možné podať jedine, ak nie je možné podať iný opravný prostriedok, a to bez ohľadu, či podaním tohto iného opravného prostriedku žalovaný dosiahne úspech. Žalobca má za to, že podmienka využitia možnosti podať dovolanie predstavuje objektívnu kategóriu a jej naplnenie nemôže byť „subjektívne“ vyvolané účelovým opomenutím dovolateľa využiť právny prostriedok dovolania v celom jeho rozsahu.

Podľa žalobcu začaté konanie o dovolaní proti tomu istému rozhodnutiu tvorí tzv. . prekážku litispendencie voči prípadnému ďalšiemu konaniu o dovolaní (hoci mimoriadnom) podanom proti tomu istému rozhodnutiu. Bolo by totiž v rozpore s účelom a podstatou obidvoch týchto mimoriadnych prostriedkov, ak by dovolateľ mohol iniciovať konania na základe obidvoch z nich proti tomu istému rozhodnutiu, navyše, ak obidva mimoriadne prostriedky možno odôvodniť tými istými dôvodmi. Účelové „rozdelenie“ týchto dôvodov zo strany Žalovaného do dovolania a mimoriadneho dovolania nič nemení na tom, že všetky namietané dôvody mohol uplatniť už v Dovolaní a nemusel tak zbytočne iniciovať ďalšie konanie pre vady rozsudku, ktorých nápravu mohol dosiahnuť už v konaní o dovolaní. Žalobca vytyka generálnemu prokurátorovi, že v rozpore so zaužívanou praxou, internými predpismi a implicitne aj s § 243e ods. 1 a § 243h ods. 3 O. s. p., podal mimoriadne dovolanie bez toho, aby sa oboznámil s obsahom súdneho spisu.

Žalobca ďalej poukázal na judikatúru ESĽP, podľa ktorej zrušenie právoplatného a tým záväzného súdneho rozhodnutia predstavuje porušenie čl. 6 Dohovoru, a to princípu právnej istoty a práva na spravodlivý súdny proces (Brumărescu proti Rumunsku, rozsudok z 28. 10. 1999; Tripon proti Rumunsku (č. 2), rozsudok z 23. 09. 2008; SC Maşinexportimport Industrial Group SA proti Rumunsku, rozsudok z 01. 12. 2005; Cornif proti Rumunsku, rozsudok z 11. 01. 2007, Kutepov a Anikeyenko proti Rusku, z 25. októbra 2005, Ryabykh proti Rusku, č. 52854/99, ECHR 2003 – IX z 24. 07. 2003, Sovtransavto Holding Holding proti Ukrajine, rozsudok z 25. 07. 2002). . V zmysle judikatúry ESĽP má podľa žalobcu mimoriadne dovolanie predstavovať výnimočný procesnoprávny inštitút, ktorého iné ako výnimočné použitie, t. j. použitie v prípadoch existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnomu názoru vnútroštátnych súdov, ktoré vec s konečnou platnosťou prejednali a meritórne rozhodli, je v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru (napr. Roseltrans proti Rusku, rozsudok z 21. 07. 2005, Stere a ostatní proti Rumunsku, rozsudok z 23. 02. 2006).

Čo sa týka dôvodov mimoriadneho dovolania, žalobca nesúhlasí s názorom generálneho prokurátora k právnej kvalifikácii poplatku za neodber ako alternatívneho, primárneho záväzku k povinnosti odobrať teplo, teda že bolo právom žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu sa rozhodnúť, či teplo odoberie, alebo či zaplatí poplatok za neodber. Právna povaha poplatku za neodber ako zmluvnej pokuty podľa žalobcu vyplýva z bodov 5.1

a 5.2 Zmluvy, z ktorých jednoznačne vyplýva, že žalovaný bol povinný poplatok za neodber zaplatiť jedine v prípade, ak nesplní svoju primárnu povinnosť odobrať dohodnuté množstvo tepla. Nesprávnosť právneho názoru ohľadom alternatívnosti záväzkov vidí žalobca aj v tom, že tieto záväzky neexistovali súčasne. Povinnosť odobrať dohodnuté množstvo tepla existuje v jednom kalendárnom roku, avšak poplatok za neodber ako sankcia nastupuje až po uplynutí tohto obdobia, pretože až potom je možné určiť, akú časť tepla žalovaný neodobral. Žalobca nesúhlasí ani s názorom generálneho prokurátora, že záväzok odobrať teplo nezaniká zaplatením zmluvnej pokuty, nakoľko to zmluvné strany v Zmluve výslovne nedohodli. Podľa žalobcu z § 545 ods. 1 Občianskeho zákonníka nevyplýva, že musí ísť o výslovnú dohodu, ale že z dojednania má vyplývať, že zaplatením zmluvnej pokuty zanikne zabezpečovaná povinnosť. Zo skutočnosti, že povinnosť odobrať teplo neexistuje súčasne s povinnosťou platiť poplatok za neodber, ale že tieto existujú vo vzájomnej časovej nadväznosti, vyplýva, že dlžník nie je viazaný plniť svoju primárnu povinnosť aj po zaplatení zmluvnej pokuty. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že výška zmluvnej pokuty musí byť vyššia ako výška zabezpečovanej povinnosti. Za irelevantný považuje argument generálneho prokurátora, že dlžník je povinný zaplatiť aj za tovar kúpnu cenu, hoci ho aj neprevzal. Skutočnosť, či žalobca bol alebo nebol schopný dodať žalovanému dohodnuté množstvo tepla vo vzťahu k vzniku nároku na zmluvnú pokutu, považuje žalobca za irelevantnú, nakoľko žalovaný túto skutočnosť nepreukázal, a je preto potrebné vychádzať z bona fidae žalobcu, že bol schopný plniť svoj záväzok. K námietke generálneho prokurátora, že súdy nevyhodnotili, že ak by žalovaný zaplatil cenu za skutočne odobraté teplo spolu s poplatkom za neodber, zaplatil by cenu vyššiu ako prípustnú v zmysle cenových predpisov, žalobca uviedol, že prvostupňový súd sa k tejto otázke vyjadril na str. 26 prvostupňového rozsudku a odvolací súd sa s jeho názorom stotožnil, pričom tvrdenia generálneho prokurátora v tejto súvislosti sú nelogické, pretože nerozumie, ako sa podľa generálneho prokurátora mohla cena za neodobraté teplo premietnuť do ceny odobratého tepla. Názor generálneho prokurátora vedúci k záveru, že dohodnuté zmluvné sankcie sa premietajú do regulovanej ceny tepla, považuje za nesúladný so zákonom, obsahom Zmluvy, ako aj základnými pravidlami formálnej logiky. Keďže nárok na zmluvnú pokutu mohol vzniknúť, len ak žalovaný neodobral dohodnuté množstvo tepla, logicky nikdy nemohlo dôjsť ku kumulácii kúpnej ceny za reálne dohodnuté teplo a zmluvnej pokuty za neodobraté teplo. Žalobca sa nestotožnil s námietkou generálneho prokurátora ohľadom absencie aplikácie

ustanovenia § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka konajúcimi súdmi na dohodu zmluvných strán o uzatváraní ročných zmlúv podľa Zmluvy. Žalobca poukázal na bod 8.1 Zmluvy, ktorým zmluvné strany dali nepochybné najavo, že platnosť Zmluvy nemá byť viazaná na splnenie odkladacej podmienky, čím zmluvné strany súčasne vylúčili aj úvahy o právnej povahe dohody o uzatváraní ročných zmlúv ako podmienky rozvázovacej, pretože takúto vôľu by museli zmluvné strany v Zmluve vyjadriť. S poukázaním na výkladové pravidlá podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 266 ods. 1 a 3 Obchodného zákonníka, aplikácia ktorých nastupuje jedine v prípade, ak z jazykového výkladu nie je možné vyvodiť požadované závery, čo však v danom prípade nie je potrebné vzhľadom na existenciu dohody podľa bodu 8. 1 Zmluvy, úmyslom zmluvných strán bolo zabezpečiť dlhodobé financovanie Projektu, čo vyplýva z úvodných ustanovení Zmluvy, čomu svedčí a následné správanie zmluvných strán po uzavretí Zmluvy. Podľa žalobcu preto nie je dôvod pre posúdenie právnej povahy dohody o povinnosti uzatvárať ročné zmluvy ako rozvázovacej podmienky, nakoľko takýto záver je v rozpore so Zmluvou, úmyslom zmluvných strán, účelom Zmluvy, ako aj následným správaním zmluvných strán. Žalobca preto Zmluvu považuje za platnú aj pri absencii ročných zmlúv. Podľa žalobcu bolo od samého počiatku vôľou zmluvných strán uzavrieť Zmluvu, ako nástroj a garanciu zabezpečenia dlhodobého financovania Projektu, na dobu určitú, čo vyplýva z úvodných ustanovení Zmluvy, t. j. životnosť Projektu je priamo vyjadrená jej účelom. Okrem toho to vyplýva aj z bodu 1.2 Zmluvy, podľa ktorého úmyslom zmluvných strán bolo od samého počiatku obmedziť dobu trvania Zmluvy, a to až do jej nahradenia Dlhodobou zmluvou, čo vyplýva aj z bodu 3.1 Zmluvy, alebo do zvýšenia základného imania žalobcu strategickým investorom. Obmedzená doba trvania Zmluvy je viazaná podľa žalobcu na životnosť Projektu, ako vyplýva aj z Prílohy č. 1. K rovnakému záveru by sa muselo dôjsť aj aplikáciou výkladových pravidiel podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 266 Obchodného zákonníka vzhľadom na priamu naviazanosť existencie a účelu Zmluvy na časovo obmedzenú existenciu Projektu. Preto sa podľa žalobcu súdy nedopustili konverzie právneho úkonu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) prejednal mimoriadne dovolanie ako podané v zákonnej lehote a v súlade s ustanovením § 243h ods. 1 O. s. p. po preskúmaní, že ide o dovolanie prípustné podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

K samotnej prípustnosti dovolací súd uvádza, že prípustnosť mimoriadneho dovolania bola predmetom stanoviska pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky (stanovisko z 18. marca 2015, sp. zn. PLz. ÚS 3/2015), ktorý uzavrel, že „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“ V týchto prípadoch je potrebné rešpektovať zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje vlastné pričinenie účastníkov konania o ochranu svojich práv, keď požaduje, aby svoje procesné oprávnenia uplatňovali včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, teda dôsledne sledovali svoje subjektívne práva a robili také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Ďalej Ústavný súd Slovenskej republiky zdôraznil, že jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v rámci civilného konania je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosť a zásadná nezmeniteľnosť. Snaha presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť konečného meritórneho rozhodnutia vyneseneho v občianskom súdnom konaní, bez ohľadu na nezmeniteľnosť a záväznosť súdneho rozhodnutia je legitímna v okamihu, keď sa v konaní alebo v rozhodnutí vyskytnú také pochybenia, ktoré sú v príkrom rozpore s ústavnými princípmi platicimi v civilnom procese, pričom tieto pochybenia nie sú riešiteľné inak, než použitím mimoriadneho opravného prostriedku. Pri formulovaní týchto záverov Ústavný súd Slovenskej republiky zohľadnil aj relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v otázke mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré Európsky súd pre ľudské práva premietol aj v rozhodnutiach z 9. júna 2015 vo veciach DRAFT-OVA, a. s., proti Slovenskej republike, PSMA, s. r. o., proti Slovenskej republike a COMPCAR, s. r. o., proti Slovenskej republike.

Dovolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že v danom prípade žalovaný využil všetky prostriedky obrany, ktoré umožňoval Občiansky súdny poriadok, a preto dovolací súd uzatvára, že aj na základe uvedených kritérií formulovaných Ústavným

súdom Slovenskej republiky, ako aj Európskym súdom pre ľudské práva bolo podané mimoriadne dovolanie vyhodnotené dovolacím súdom ako prípustné.

Dovolací súd uvádza, že prípustnosť mimoriadneho dovolania posúdil aj s prihliadnutím na dovolanie žalovaného, ktoré podal voči tým istým rozhodnutiam, ktoré sú napádané aj v tomto konaní generálnym prokurátorom. Dovolací súd dodáva, že konanie o dovolaní nemohlo byť (pre absenciu takejto formy prípustnosti dovolania, viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 238 O. s. p.) iniciované žalovaným z takých dôvodov, pre ktoré podal generálny prokurátor v tejto veci mimoriadne dovolanie, t. j. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z čoho vyplýva, že mimoriadne dovolanie nemá vo vzťahu k dovolaniu v danom prípade subsidiárny charakter a dovolacie konanie ani nevytvorilo pre konanie o mimoriadnom dovolaní prekážku skôr začatého konania, t. j. tzv. prekážku litispendencie.

Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dôvody, ktoré môže generálny prokurátor úspešne uplatniť v procesne prípustnom mimoriadnom dovolaní. Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namieta, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili tým, že aplikovali ustanovenia o zmluvnej pokute (§ 544 ods. 1

Občianskeho zákonníka a § 300 a nasl. Obchodného zákonníka), hoci žalobcom uplatnený nárok nie je po právnej stránke možné kvalifikovať ako zmluvnú pokutu. Podľa generálneho prokurátora mali žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie poplatku za neodber podľa čl. 5.2 Zmluvy kvalifikovať ako alternatívny záväzok, pričom bolo na vôli žalovaného sa rozhodnúť, či teplo od žalobcu odoberie alebo zaplatí poplatok za neodber, ak tak neurobí. Poplatok za neodber má teda podľa generálneho prokurátora opčný charakter a nie zabezpečovací, ktorý sa viaže k inštitútu zmluvnej pokuty. Záväzok zaplatiť za neodbratie tepla a záväzok odobrať teplo neexistujú v žiadnom okamihu súčasne. Ak by aj poplatok za neodber bol zmluvnou pokutou, čo však generálny prokurátor pripúšťa ad absurdum, potom by žalobca mal voči žalovanému nárok na zaplatenie kúpnej ceny za celý v Zmluve dohodnutý objem tepla, pretože zaplatením zmluvnej pokuty nezaniká primárny záväzok odobrať teplo, resp. zaň zaplatiť, hoci by ho žalovaný aj neodbral. Právny názor, že poplatok za neodber nemôže byť zmluvnou pokutou generálny prokurátor dokladá aj tým, že výška poplatku za neodber podľa Zmluvy bola nižšia ako dohodnutá kúpna cena, pričom účelom zmluvnej pokuty nie je znižovanie primárnej povinnosti, ale je presne opačný. Okrem toho generálny prokurátor namietá, že konajúce súdy nevyhodnotili pravdivosť tvrdenia žalovaného, že žalobca porušil zmluvnú povinnosť poskytovať žalovanému dohodnutú tepelnú kapacitu, bez čoho nemohli posúdiť dôvodnosť žalovaného nároku. Rovnako konajúce súdy nevyhodnotili tvrdenia žalovaného, že poplatok za neodber sa premieta do ceny tepla, čo je v rozpore s regulovanou cenou, a to vo význame, že ak by bol žalovaný povinný popri cene za odobraté teplo zaplatiť aj poplatok za neodber, zaplatil by za teplo cenu vyššiu, než aká bola regulovaná cena. Cenové predpisy nie je možné obchádzať dohodami o cenách za rozličné súvisiace plnenia, ak celkovým účelom a zmyslom je získať hlavné plnenie, ktorého cena je regulovaná. Napokon generálny prokurátor namietol, že žalovaný sa o právnej kvalifikácii poplatku za neodber ako zmluvnej pokuty dozvedel až z prvostupňového rozsudku, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., pretože žalovaný má právo poznať, čo je predmetom konania, nakoľko podľa predmetu konania stavia svoju procesnú obranu.

Po preskúmaní uvedenej námietky dovolací súd dospel k záveru, že konajúce súdy správne kvalifikovali poplatok za neodber ako zmluvnú pokutu. Na námietku generálneho prokurátora, že plnenie podľa čl. 5.2 Zmluvy (poplatok za neodber) nemá akcesorický

charakter vo vzťahu k záväzku odobrať teplo a zaplatiť zaň kúpnu cenu, čo je pre zmluvnú pokutu určujúce a záväzok zaplatiť za neodbratie tepla nie je tak sekundárnym záväzkom prístupujúcim k primárnemu záväzku akcesorickej povahy, dovolací súd uvádza, že akcesorický vzťah je taký právny vzťah, ktorý je existenčne viazaný na hlavný záväzkový vzťah, t. j. predpokladom pre existenciu akcesorického vzťahu je hlavný záväzkový vzťah, pričom akcesorický (sekundárny) vzťah sleduje právny osud hlavného vzťahu. V uvedenej právnej veci súdy zistili, že záväzok zaplatiť poplatok za neodber je sekundárny vo vzťahu k primárnemu záväzku odobrať 2600 TJ tepla ročne, t. j. vznik záväzku zaplatiť za neodber závisí od splnenia, resp. nesplnenia primárnej povinnosti odobrať teplo. Možno uzavrieť, že záväzok zaplatiť poplatok za neodber nevzniká súčasne so vznikom záväzku odobrať teplo, ale vzniká až v okamihu porušenia záväzku odobrať teplo, t. j. nie je primárnym záväzkom, ale až sekundárnym akcesorickým vo vzťahu k hlavnému záväzkovému vzťahu o dodávke tepla. V prípade porušenia záväzku odobrať teplo sa tak aktivizuje povinnosť zaplatiť poplatok za neodber ako sankčná povinnosť a stáva sa tak samostatným (aj samostatne vymáhateľným) sankčným nárokom. Záväzok zaplatiť poplatok za neodber je dojednaný ako nesamostatný a úplne spätý s hlavným záväzkom odobrať teplo, čím sa prejavuje akcesorita dohody o záväzku zaplatiť poplatok za neodber. Smerodajná je zásada (ktorou sa akcesorita vo vzťahu k zmluvnej pokute prejavuje), že pokiaľ nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nevznikol, so zánikom zabezpečovaného (hlavného) záväzku zaniká aj zabezpečovací (vedľajší, akcesorický záväzok). Ak však zabezpečená povinnosť bola porušená a nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vznikol, zánik hlavného záväzku už existenciu tohto nároku neovplyvňuje.

Generálny prokurátor takisto v mimoriadnom dovolaní poukazuje na to, že samotná Zmluva označenie „zmluvná pokuta“ neobsahuje. Dovolací súd k uvedenému argumentu uvádza, že nie je právne významné, že dohoda o zmluvnej pokute je označená inak ako zmluvná pokuta, ale rozhodujúce je to, či obsah takejto dohody zodpovedá § 544 Občianskeho zákonníka (s využitím interpretačných pravidiel upravených v Obchodnom zákonníku a v Občianskom zákonníku).

Čo sa týka námietky generálneho prokurátora, že tento záväzok nahrádza pôvodný záväzok, t. j. neprístupuje k pôvodnému záväzku, je potrebné zdôrazniť, že podľa

dispozitívneho ustanovenia § 545 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak z dojednania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zaviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení. Uvedené ustanovenie tak predpokladá, že strany si môžu dohodnúť aj také dojednanie o zmluvnej pokute, na základe ktorého dlžník nebude mať ďalej povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, t. j. hlavný záväzok zanikne v dôsledku zaplatenia zmluvnej pokuty. Nie je tak pravdivý argument generálneho prokurátora, že ak by mal poplatok za neodbratie dohodnutého množstva tepla právny charakter zmluvnej pokuty, potom by muselo platiť, že žalobca má nárok na zaplatenie kúpnej ceny za také množstvo tepla, akého odber bol v zmluve dohodnutý, nakoľko podľa názoru generálneho prokurátora, nárok na zaplatenie dohodnutej kúpnej ceny v zmysle platnej právnej úpravy nezaniká tým, že vznikne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Pre posúdenie charakteru záväzku označeného ako poplatku za neodber z pohľadu zákonných náležitostí ustanovených pre dohodu o zmluvnej pokute, nie je teda právne významné, či po uspokojení veriteľa z vedľajšieho (sekundárneho) záväzkového vzťahu založenom dohodou o poplatku za neodber patrí veriteľovi aj právo na splnenie hlavného (primárneho) plnenia.

Ďalej generálny prokurátor namieta, že bolo na voľbe žalovaného, či odoberie teplo, alebo či zaplatí za neodbratie tepla (charakteru opcie), pričom dodáva, že zmluvná pokuta nie je alternatívou za primárny záväzok, ale nástrojom smerujúcim k donúteniu splniť primárny záväzok. Podľa názoru generálneho prokurátora omyl, ktorého sa konajúce súdy dopustili, spočíva v tom, že dva alternatívne dohodnuté záväzky kvalifikovali (nesprávne) tak, že jeden záväzok zabezpečuje splnenie druhého.

Podľa § 327 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, ak záväzok možno splniť niekoľkými spôsobmi, má právo určiť spôsob plnenia dlžník, ak zo zmluvy nevyplýva, že toto právo prislúcha veriteľovi. Ak však veriteľ neurčí tento spôsob v čase určenom v zmluve, inak do doby určenej na plnenie, môže dlžník určiť spôsob plnenia. Ak na základe svojho práva dlžník alebo veriteľ, ktorý je na to oprávnený, zvolí spôsob plnenia a oznámi ho druhej strane, nemôže bez súhlasu druhej strany tento spôsob zmeniť.

Dovolací súd uzatvára, že nemôže ísť o dva alternatívne záväzky, pretože alternatíva plnenia nemôže vzniknúť až vo vzájomnej časovej súslednosti, teda nie je možné o alternatívnom plnení hovoriť vtedy, ak sa dlžník nemôže v tom istom okamihu rozhodnúť, akým spôsobom chce svoj dlh plniť. V danom prípade, ako aj generálny prokurátor správne uviedol, povinnosť platiť za dodané teplo a povinnosť platiť poplatok za neodber neexistovali súčasne. Žalobca správne poukázal na to, že povinnosť zaplatiť poplatok za neodber nastala až v okamihu, kedy už žalovaný nemohol voliť splnenie svojho záväzku spôsobom zaplataenia kúpnej ceny za odobraté teplo. Tento záver je možné vyvodiť za použitia gramatického výkladu ustanovenia čl. 5.2 Zmluvy, na ktorý generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní poukazuje. Ak by malo ísť o alternatívne plnenie, zmluvné strany by toto ustanovenie dohodli napríklad tak, že kupujúci buď odoberie teplo, alebo zaplatí poplatok za neodber. Keďže ale zmluvné strany dohodli, že poplatok za neodber je kupujúci povinný zaplatiť pod podmienkou, že neodobral teplo, na odber ktorého sa v zmluve zaviazal, nie je možné chápať tieto dve povinnosti alternatívne, ale práve až vo vzájomnej nadväznosti. Odvolací súd doplnil závery súdu prvého stupňa aj o zdôvodnenie zabezpečovacej funkcie poplatku za neodber ako zmluvnej pokuty zabezpečujúcej povinnosť odobrať zmluvne dohodnuté teplo, ktorej opodstatnenosť odvodil z účelu Zmluvy, uzatvorenej vo vzájomnej spojitosti s ďalšími dvoma rámcovými zmluvami, ktoré dotvárali komplex zmlúv, pričom uzavrel, že ich účelom bolo zabezpečiť dlhodobé financovanie projektu.

Generálny prokurátor takisto poukazoval na to, že poplatok za neodber je menší, ako by bola kúpna cena zodpovedajúca množstvu neodobratého tepla. Preto podľa generálneho prokurátora nejde o zmluvnú pokutu, nakoľko účelom zmluvnej pokuty nie je znižovanie primárnej zmluvnej povinnosti. Dovolací súd uvádza, že výška zmluvnej pokuty závisí výlučne od vôle zmluvných strán, Obchodný zákonník však upravuje moderačné právo súdu znížiť výšku zmluvnej pokuty, ak bola zmluvná pokuta dojednaná neprimerane vysoko. Predmetom úvah súdnej praxe aj právnej teórie je tak predovšetkým horná hranica zmluvnej pokuty a nie úvaha o tom, či zmluvná pokuta môže byť (neprimerane) nízka, resp. nižšia ako hodnota neposkytnutého plnenia krytého zmluvnou pokutou. Dovolací súd poukazuje na zásadu autonómie vôle zmluvných strán, ktorá sa aplikuje v súkromnoprávných vzťahoch a uzatvára, že v prípade, ak výška zmluvnej pokuty nepresahuje, resp. sa nerovná hodnote zabezpečovanej povinnosti, nemôže to mať (len z tohto titulu) za následok neplatnosť, resp.

nevynúiteľnosť nárokov z dohody o zmluvnej pokute, prípadne nemožnosť subsumpcie takejto dohody ako dohody o zmluvnej pokute.

V danej veci konajúce súdy zhodne vyhodnotili, že účelom Zmluvy bolo zabezpečenie dlhodobého financovania projektu, a to formou zabezpečenia financovania podľa schváleného cash flow projektu uvedeného v prílohe č. 1 Zmluvy. Ako vyplýva z napadnutých rozsudkov, tento účel sa zmluvné strany preto zaviazali dosiahnuť tým, že na každý rok stanovili objem tepla, ktorý bol žalovaný povinný od žalobcu odobrať a za toto odobraté teplo zaplatiť kúpnu cenu, aby sa tento účel mohol naplniť a ak by tak neurobil, musel zaplatiť poplatok za neodber v zmysle čl. 5.2 Zmluvy, konajúce súdy posúdili, že nebol priestor pre uplatnenie moderačného oprávnenia v tejto súvislosti.

Dovolací súd ani nezistil, že by sa dojednaním zmluvnej pokuty obchádzala maximálna cena za odobraté teplo v zmysle cenových predpisov, na čo poukazuje generálny prokurátor. Podľa § 3 ods. 1 písm. c/ vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 87/1996 Z. z. v znení účinnom v dobe rozhodnej pre uplatnené nároky na zaplatenie poplatku za neodber platilo, že pokuty, úroky (poplatky) z omeškania, náhrady škôd, prípadne iné sankcie podľa zmlúv a všeobecne záväzných právnych predpisov sa spravidla nezahŕňajú do kalkulácie nákladov na účely regulácie cien, pričom pri regulácii cien sa uplatňujú ekonomicky oprávnené náklady, ktoré sa preukazujú účtovnými podkladmi, kalkuláciami nákladov, prípadne fakturáciou alebo daňovými a colnými podkladmi a podobne. Preto vzhľadom na dohodnutý účel poplatku za neodber podľa Zmluvy nie je možné uzavrieť, že by zaplatením zmluvnej pokuty mohlo dôjsť k obchádzaniu cenových predpisov.

Generálny prokurátor poukázal aj na skutočnosť, že žalovaný sa o právnej kvalifikácii poplatku za neodber, ako zmluvnej pokuty, dozvedel až z rozsudku súdu prvého stupňa, preto nemohol v konaní realizovať svoje procesné právo na uplatnenie tomu zodpovedajúcej procesnej obrane, čím súd prvého stupňa odňal žalovanému možnosť konať pred súdom a zaťažil tak konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd k tomu uvádza, že v ďalšom konaní žalovaný mohol a aj využil možnosť ovplyvniť výsledok konania. Urobil tak svojím procesným úkonom v podanom odvolaní, v ktorom sa voči tejto právnej kvalifikácii urobenej súdom prvého stupňa ohradil. Pokiaľ žalovaný namietal, že v konaní

nemal možnosť uplatniť svoju procesnú obranu, dovolací súd pripomína, že v rozhodnutí R 39/1993 bol prijatý názor, v zmysle ktorého i keby tieto námietky boli opodstatnené, podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom (len) pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. V danom prípade žalovaný uplatnil svoje právo ovplyvniť výsledok konania vo svojom odvolaní, avšak odvolací súd sa s jeho názorom nestotožnil, ale osvojil si závery súdu prvého stupňa. Vzhľadom na uvedené dovolací súd nevyhodnotil dovolacie námietky generálneho prokurátora, viažuce sa k poplatku za neodber podľa čl. 5.2 Zmluvy za spôsobilé dovolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p.

Generálny prokurátor ďalej namieta, že v rozsudkoch konajúcich súdov absentuje skutkový záver, či predávajúci skutočne mal pre kupujúceho k dispozícii dohodnutú tepelnú kapacitu. Generálny prokurátor teda v mimoriadnom dovolaní vytýka konajúcim súdom, že rozhodli na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnemu právnemu záveru ohľadom posúdenia dôvodnosti žalovaného nároku. V prvom rade dovolací súd uvádza, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Generálny prokurátor opiera túto svoju námietku len o tvrdenia žalovaného, ktoré žalovaný predložil konajúcim súdom počas konania, že porušenie záväzku predávajúceho mať zmluvne dohodnutú kapacitu tepla pre kupujúceho k dispozícii vyplýva z listu žalobcu zo dňa 14. 05. 2001, ktorým podmieňoval žalobca dodávku tepla aj odberom elektrickej energie. V tejto súvislosti však dovolací súd považuje za relevantné vziať do úvahy odôvodnenie prvostupňového rozsudku, ktoré preukazujú, že konajúce súdy tento argument žalovaného museli vyhodnotiť, a tak námietka o absencii skutkového zistenia nie je opodstatnená. Prvostupňový súd v tejto súvislosti v odôvodnení rozsudku uzavrel, že úvahy súdu o poskytnutí kapacity žalobcu dodávať teplo žalovanému kedykoľvek sú sekundárne,

pretože žalovaný by mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu žalobcovi aj v prípade, ak by mu tento kapacitu v skutočnosti neposkytoval. Prvostupňový súd však v napadnutom rozsudku premietol aj ďalšie skutkové zistenie, a to že žalobca žalovanému nepretržite dodával a žalovaný od žalobcu odoberal teplo od uzavretia Zmluvy a ďalej uviedol, že pokiaľ ide o výpočet poplatku za neodber dohodnutého množstva tepla, tento bol v jednotlivých faktúrach vypočítaný správne a že žalovaný nemal námietky k údajom uvedeným v príslušných kalkulačných listoch. Dovolací súd vzhľadom na uvedené odôvodnenie nemôže prisvedčiť námietke generálneho prokurátora, že v napadnutých rozsudkoch v tejto súvislosti absentuje skutkové zistenie. Prvostupňový súd jednoznačne vyjadril svoj záver, že teplo bolo žalovanému zo strany žalobcu dodávané nepretržite, t. j. bez vzniku omeškania žalobcu s plnením svojho záväzku. Tento záver navyše podporuje aj skutkové zistenie, že žalovaný nenamietal voči údajom v kalkulačných listoch, ktorými žalobca vyfakturoval žalovanému poplatok za neodber. Ak aj žalovaný v konaní predložil ako dôkaz listy, v ktorých sa žalobca vyjadroval k svojej pripravenosti dodávať teplo žalovanému, tieto skutočnosti konajúce súdy právne neposúdili ako prekážku pre priznanie žalovaného nároku.

Generálny prokurátor ďalej v mimoriadnom dovolaní v spojitosti s povinnosťou zmluvných strán uzatvárať ročné zmluvy v zmysle čl. 2.1 Zmluvy namieta, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, pretože na skutkový stav neaplikovali ustanovenie § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, hoci ho správne aplikovať mali. Konajúce súdy mali vyhodnotiť, či strany tvrdili skutočnosti vyvracajúce právnu domnienku zakotvenú v čl. 2.1 Zmluvy o odkladacej podmienke platnosti Zmluvy v závislosti na skutočnosti, že nedošlo k uzavretiu ročných zmlúv. Ak zmluvné strany nevyvrátili túto právnu domnienku o odkladacej podmienke, Zmluva nenadobudla platnosť.

Ani túto námietku generálneho prokurátora nevyhodnotil dovolací súd ako dôvodnú.

Podľa § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka dohoda pri uzavieraní zmluvy, že určitá nepodstatná časť zmluvy sa medzi stranami dohodne dodatočne po jej uzavretí, sa považuje za podmienku platnosti dohodnutej časti zmluvy, ibaže strany dali pred jej uzavretím nepochybne najavo, že nedosiahnutie dodatočnej dohody o doplnení obsahu zmluvy nemá

mať vplyv na platnosť uzavretej zmluvy. Pri pochybnostiach má podmienka odkladacie účinky.

Podľa § 36 Občianskeho zákonníka vznik, zmenu alebo zánik práva či povinnosti možno viazať na splnenie podmienky. Na nemožnú podmienku, na ktorú je zánik práva alebo povinnosti viazaný, sa neprihliada (odsek 1). Podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú. Podmienka je rozvázovacia, ak od jej splnenia závisí, či následky, ktoré už nastali, pominú (odsek 2). Ak účastník, ktorému je nesplnenie podmienky na prospech, jej splnenie zámerne zmarí, stane sa právny úkon nepodmieneným (odsek 3). Na splnenie podmienky sa neprihliada, ak jej splnenie spôsobí zámerne účastník, ktorý nemal právo tak urobiť a ktorému je jej splnenie na prospech (odsek 4). Ak z právneho úkonu alebo z jeho povahy nevyplýva niečo iné, predpokladá sa, že podmienka je odkladacia (odsek 5).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

Dovolací súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí uzatvára, že sudy v prejednávanej právnej veci aplikovali § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka. Generálny prokurátor síce poukazuje na právny záver v napádanom prvostupňovom rozhodnutí, str. 25, v ktorom podľa generálneho prokurátora absentuje právne posúdenie veci v kontexte § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak nevzal do úvahy ďalšie časti odôvodnenia súdu prvého stupňa. Tieto ďalšie časti odôvodnenia sú relevantné pre posúdenie dôvodnosti vnesenej námietky, nakoľko súvisia s posúdením právnej otázky, či sudy aplikovali § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka na skutkový stav. V odôvodnení prvostupňového rozsudku na strane 25 ods. 1 sú uvedené právne závery súdu prvého stupňa ohľadom platnosti Zmluvy, uzavretej ako kúpnej zmluvy podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka bez ohľadu na potrebu uzatvorenia ročných zmlúv, uvedené právne závery súd prvého stupňa naviazal na právne závery uvedené v jeho skoršom rozhodnutí, s ktorými sa stotožnil. Súd prvého stupňa teda

stotožniac sa so svojim pôvodným záverom uzavrel, že Zmluva uzavretá dňa 10. 11. 1999 nadobudla účinnosť v súlade s čl. 8. 1 Zmluvy dňa 27. 11. 1999, t. j. strany si výslovne dohodli dátum platnosti a účinnosti Zmluvy, pričom neviazali túto platnosť na uzavretie ročných zmlúv (a nepodriadili ju tak režimu odkladacej podmienky). Zmluvné strany sa tak osobitnou dohodou o vzniku platnosti a účinnosti Zmluvy zakotvanej v čl. 8.1 Zmluvy vyvrátili právnu domnienku o odkladacej podmienke v zmysle § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka. Tým, že súd prvého stupňa aplikoval pri svojom právnom posúdení čl. 8.1 Zmluvy, nemal dôvod aplikovať právnu domnienku o existencii odkladacej podmienky v zmysle § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka (takúto domnienku o existencii odkladacej podmienke by mohol aplikovať len v prípade neexistencie dohody uvedenej v čl. 8.1 Zmluvy).

V zmysle § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka podmienka môže mať nielen charakter odkladacej podmienky, ale aj charakter rozvázovacej podmienky. S poukazom na svoje skoršie rozhodnutie súd prvého stupňa sa aj v tomto prípade vysporiadal s právnou otázkou, že záväzok zmluvných strán uzatvárať ročné zmluvy nemal charakter rozvázovacej podmienky. Uvedené vyplýva z toho, že súd prvého stupňa vyvodil záver, že s poukazom na § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka Zmluva ostala platnou zmluvou aj bez uzavretia ročných zmlúv, ktoré mali len precizovať základ daný v Zmluve, keďže súd mal za preukázanú vôľu strán byť viazaný Zmluvou aj v prípade jej nedoplnenia ročnými zmluvami, a to predovšetkým pre jej priamo v Zmluve deklarovaný účel. Súd prvého stupňa uzavrel, že Zmluva bola uzavretá ako rámcová zmluva, ktorá spolu s ostatnými dvoma rámcovými zmluvami bola podmienkou poskytnutia dlhodobého úveru od Európskej investičnej banky pre žalobcu, ako aj za účelom trvalého splácania tohto dlhodobého úveru. Neuzatvorenie ročnej zmluvy na určitý rámcový rok preto podľa súdu prvého stupňa nemal spôsobiť neplatnosť Zmluvy, nakoľko by to bolo v rozpore so spomínaným účelom rámcových zmlúv, zameraným na dlhodobé financovanie žalobcu, ako bol dojednaný zmluvnými stranami v ustanoveniach Zmluvy.

Vzhľadom na jednotnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia dovolací súd pri skúmaní dôvodnosti námietky vznesenej generálnym prokurátorom bral ohľad aj na tieto vyššie uvedené časti odôvodnenia skoršieho prvostupňového rozhodnutia, pretože ak by sa súd

prvého stupňa vo svojom novom rozhodnutí nestotožnil so svojimi skoršími závermi, nepremietol by ich do svojho nového rozhodnutia, ale by poskytol iné právne a skutkové zistenia a závery, prípadne by vysvetlil, prečo a ako sa od svojich skorších skutkových zistení a právnych záverov odchyľil. Keďže tak neurobil, ale sa v novom rozsudku stotožnil so svojimi skoršími právnymi a skutkovými závermi, čo do platnosti Zmluvy ako kúpnej zmluvy uzavretej podľa Obchodného zákonníka aj v kontexte ustanovenia § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať toto odôvodnenie komplexne v jeho celistvosti. Vzhľadom na jednotnosť konania na uvedenom závere nič nemení ani to, že skorší prvostupňový rozsudok bol vyšším súdom zrušený, pretože súd prvého stupňa nebol povinný prehodnotiť vo všetkých ohľadoch svoje skoršie právne závery. Bol povinný tieto prehodnotiť v závislosti od viazanosti právnym názorom súdov vyššieho stupňa a tieto svoje právne závery aj riadne premietnuť do odôvodnenia svojho nového rozsudku, čo aj vykonal.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd nemôže prisvedčiť námietke generálneho prokurátora, že konajúce súdy neaplikovali ustanovenie § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože vyhodnotili, že Zmluva bola platná už jej uzavretím zmluvnými stranami a že neuzavretie ročných zmlúv nemalo na túto platnosť vplyv, a to berúc do úvahy ustanovenie § 270 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Generálny prokurátor ďalej namietal, že súdy vec nesprávne právne posúdili, keďže neaplikovali § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka napriek tomu, že zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú a bolo ju možné ukončiť výpoveďou, ktorú adresoval žalobcovi žalovaný s účinnosťou k 30. 06. 2003.

Podľa generálneho prokurátora súdy z čl. 1.2 Zmluvy, podľa ktorého Zmluva mala byť nahradená tzv. dlhodobou zmluvou, vyvodili, že Zmluva je uzavretá na dobu určitú, a to do okamihu jej nahradenia dlhodobou zmluvou. Podľa generálneho prokurátora však takýto výklad odporuje základným princípom právnej logiky a možnosť ukončenia zmluvy dohodou strán existuje pri každej zmluve, budúca dohoda strán tak nemôže byť v čase uzavretia Zmluvy považovaná za objektívne časové obmedzenie trvania Zmluvy. Ďalej podľa generálneho prokurátora súdy vykonali neprípustnú konverziu právneho úkonu tým, že zmluvu na dobu neurčitú konvertovali na dobu určitú preto, že časť právneho úkonu

považovali za neplatnú. Súdly oddelili dohodu o cene od roku 2014 ako neplatnú od ostatnej časti Zmluvy, pričom obsah ostatnej časti Zmluvy sa v porovnaní s obsahom pôvodnej Zmluvy zmenil, a to doba určitá sa zmenila na dobu neurčitú, čo podľa generálneho prokurátora nezodpovedalo vôli strán.

Dovolací súd v tejto súvislosti však musí poukázať na skutočnosť, že generálny prokurátor vyňal len časť zo zdôvodnenia konajúcich súdov, pričom podstatnú časť týkajúcu sa posúdenia tejto právnej otázky vynechal. Konajúce súdy neuviedli, že Zmluva bola uzavretá na dobu určitú, a to do uzavretia Dlhodobej zmluvy, ale to, že Zmluva bola uzavretá do uzavretia Dlhodobej zmluvy alebo do splatenia úveru žalobcom Európskej investičnej banke, t. j. do konca roku 2013, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr. Ďalej súdy uviedli, že aj z prílohy č. 1 Zmluvy je zrejmé, že celková doba trvania Zmluvy nemôže presahovať rok 2023 ako hraničný rok životnosti celého projektu. Je pochopiteľné, že v zmysle zásady autonómie vôle sa zmluvné strany môžu dohodnúť na zániku ich záväzkovo-právneho vzťahu, avšak v Zmluve sa zmluvné strany explicitne vyjadrili, že záväzok podľa Zmluvy má skončiť uzavretím ďalšej nadväzujúcej zmluvy, t. j. Dlhodobej zmluvy. Súdly nemohli opomenúť, že strany odvodzovali trvanie záväzkového vzťahu podľa Zmluvy aj od tejto právnej skutočnosti. Nie je však pravdou, že z toho súdy vyvodili, že Zmluva je uzavretá na dobu určitú.

Konajúce súdy podrobili skúmaniu štyri časové okamihy za účelom vyhodnotenia doby trvania záväzkového vzťahu podľa Zmluvy. Skúmali moment dohodnutého nahradenia Zmluvy Dlhodobou zmluvou, ďalej skúmali okamih dohodnutého uzavretia zmluvy smerujúcej k zvýšeniu základného imania strategickým investorom, následne okamih po splatení úveru Európskej investičnej banke a na záver okamih ukončenia životnosti projektu.

Konajúce súdy správne vyhodnotili, že Zmluva nebola uzatvorená na dobu neurčitú, a preto ani nemohla byť platne vypovedaná. Dospeli k tomuto záveru jednak s poukazom na okamih splatenia úveru a jednak s poukazom na okamih ukončenia životnosti Projektu, pričom uviedli, že Zmluva je v akomkoľvek z týchto prípadov (či už by platil ktorýkoľvek z týchto okamihov) uzavretá na dobu určitú.

Dovolací súd uvádza, že súdy správne vyhodnotili, že Zmluvné strany si dohodli dodávku a odber tepla do roku 2023, t. j. po dobu životnosti Projektu tak, ako sa uvádza aj v samotnej prílohe č. 1. Podľa Zmluvy príloha č. 1 tvorí jej neoddeliteľnú súčasť a obsahuje tzv. základné zmluvné parametre Projektu. Zmluvné strany si v prílohe dohodli odbery od roku 1999 do roku 2023. Súdy tak správne uzavreli, že zmluva je uzavretá na dobu určitú. Takisto je potrebné uviesť, že účelom Zmluvy, ako je to vyjadrené v jej jednotlivých ustanoveniach, je záujem zmluvných strán na zabezpečení financovania Projektu, resp. splácania úveru, ktorým sa zabezpečilo financovanie Projektu. Naplnenie tohto účelu strany premietli do kalkulácie vyjadrenej v prílohe č. 1 k Zmluve tým, že už pri uzatvorení Zmluvy zmluvné strany si stanovili finančné parametre výnosov Projektu od roku 1999 do roku 2023, čím obmedzili životnosť Projektu, t. j. vymedzili obdobie, ktoré je potrebné na dosiahnutie naplnenia účelu Zmluvy. Zároveň tým obmedzili trvanie ich záväzkového vzťahu do tohto okamihu (t. j. do roku 2023).

Súdy sa takisto zaoberali okamihom splatenia úveru Európskej investičnej banke a dojednaním čl. 4.6 Zmluvy, podľa ktorého po ukončení kalendárneho roka, v ktorom bude splatený dlhodobý úver, sa bude cena za dodávku a odber tepla riadiť bežnými cenovými princípmi pre stanovenie ceny tepla v danom období. Súdy uviedli, že od roku 2014 dochádza k nemožnosti stanovenia cena tepla a tým aj k odpadnutiu dohody o podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy. Odkaz na inštitút bežných cenových predpisov podľa konajúcich súdov nie je dostatočne určitý, aby takýto zhodný prejav vôle zmluvných strán v tak podstatnej náležitosti založil. V dôsledku absencie podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy – ceny po roku 2013 platnosť Zmluvy ako kúpnej zmluvy zaniká. Ako správne uviedol generálny prokurátor, na základe okamihu zániku platnosti Zmluvy nie je možné prijať záver o tom, či bola Zmluva dohodnutá na dobu určitú. Uvedená skutočnosť môže mať vplyv len na posúdenie, kedy Zmluva mala stratiť platnosť bez ohľadu na dohodu zmluvných strán o dobe trvania záväzkového vzťahu podľa Zmluvy. To však nič nemení na tom, že súdy právne posúdenie vo vzťahu k uzavretiu Zmluvy ako zmluvy na dobu určitú správne opierali aj o okamih životnosti projektu podľa Zmluvy a uviedli, že v každom prípade (rozumej aj v prípade dohodnutia Zmluvy po dobu životnosti projektu) je Zmluva uzatvorená na dobu určitú.

So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti vyhodnotil dovolací súd mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu za správne, spočívajúce na správnom právnom posúdení veci. Preto mimoriadne dovolanie podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, patrí mu preto náhrada trov dovolacieho konania, ktoré mu dovolací súd priznal podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. v sume 57 901,66 eur a na ich úhradu zaviazal neúspešného žalovaného. Priznané trovy dovolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní za tri úkony právnej služby, a to: písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu, písomné vyjadrenie k doplneniu mimoriadneho dovolania a účasť na vyhlásení rozhodnutia. Jeden úkon právnej služby je v sume 19 290,77 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. e/ citovanej vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. + režijný paušál v sume 8,04 eur za úkon podľa § 16 ods. 3 vyhlášky + 20% DPH v sume 9 650,27 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. septembra 2015

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová